

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Ústav sociální práce

Názor veřejnosti na domácí násilí na mužích

Bakalářská práce

Autor: Jana Flegrová

Studijní program: B6731 Sociální politika a sociální práce

Studijní obor: Sociální práce

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Daniela Květenská, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Jana Flegrová
Studium:	U1844
Studijní program:	B6731 Sociální politika a sociální práce
Studijní obor:	Sociální práce
Název bakalářské práce:	Názor veřejnosti na domácí násilí na mužích
Název bakalářské práce AJ:	Public opinion on domestic violence against men

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zabývá názory veřejnosti na problematiku domácího násilí páchaného na mužích. Vymezuje pojem domácího násilí, popisuje jeho znaky, formy a zamýšlí se nad příčinami vzniku domácího násilí. Přináší charakteristiku ohrožených a násilných osob. Zabývá se možnostmi pomoci mužům, kteří se stali oběťmi domácího násilí. Práce následně představuje systém sociálních služeb, které řeší tuto problematiku. V rámci vlastního výzkumného šetření je zjišťován názor a postoj veřejnosti na problematiku domácího násilí na mužích s využitím metody dotazníkového šetření. V závěru práce jsou výsledky problematiky zhodnoceny. Klíčová slova: domácí násilí, muž jako oběť domácího násilí, násilná osoba, systém pomoci

Buriánek, J., Kovařík, J., Zimmelová, P. a kol. Domácí násilí ? násilí na mužích a seniorech, 1. vyd. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-914-6 Buriánek, J., Pikálková, S., Podaná, Z. Násilí na mužích: sonda do zákoutí partnerských vztahů. 1. vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. ISBN 978-80-7308-545-2 Paprsteinová, L., Navrátilová, J., Botek, L. Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-7566-149-4

Zadávací pracoviště:	Ústav sociální práce, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	PhDr. Daniela Květenská, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Jan Hloušek, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	30.4.2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

Ve Chvaleticích 10. 6. 2022

Jana Flegrová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce PhDr. Daniele Květenkové, Ph.D. za cenné připomínky, podněty a odborný dohled při zpracování mé bakalářské práce. Chci také poděkovat rodině za trpělivost při psaní bakalářské práce.

Anotace

FLEGROVÁ, Jana. *Názor veřejnosti na domácí násilí na mužích*. Hradec Králové, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Ústav sociální práce. Vedoucí práce: PhDr. Daniela Květenská, Ph.D.

Bakalářská práce se zabývá názory veřejnosti na problematiku domácího násilí páchaného na mužích. Vymezuje pojem domácího násilí, popisuje jeho znaky, formy a zamýšlí se nad příčinami vzniku domácího násilí. Přináší charakteristiku ohrožených a násilných osob. Zabývá se možnostmi pomoci mužům, kteří se stali oběťmi domácího násilí. Práce následně představuje systém sociálních služeb, které řeší tuto problematiku. V rámci vlastního výzkumného šetření je zjišťován názor a postoj veřejnosti na problematiku domácího násilí na mužích s využitím metody dotazníkového šetření. V závěru práce jsou výsledky problematiky zhodnoceny.

Klíčová slova: domácí násilí, muž jako oběť domácího násilí, násilná osoba, systém pomoci

Annotation

FLEGROVÁ, Jana. *Public opinion on domestic violence against men*. Hradec Králové, 2022. Bachelor Degree Thesis. University of Hradec Králové, Philosophical Faculty, Institute of Social Work. Leader of the Bachelor Degree Thesis: PhDr. Daniela Květenská, Ph.D.

The bachelor's degree thesis deals with public opinion on the issue of domestic violence against men. It defines the concept of domestic violence, describes its features, forms and considers the causes of domestic violence. It brings the characteristics of endangered and violent people. It deals with the possibilities of helping men who have been victims of domestic violence. The work then presents a system of social services that address this issue. As part of our own research survey, the opinion and attitude of the public on the issue of domestic violence against men is ascertained using the questionnaire survey method. At the end of the work, the results of the issue are evaluated.

Key words: domestic violence, man as a victim of domestic violence, violent person, help system

Obsah

Úvod.....	8
I. Cíl práce	9
Hlavní cíl práce a dílčí cíle	9
Formulace dílčích cílů.....	9
II. Teoretická část.....	11
1 Domácí násilí.....	11
1.1 Vývoj domácího násilí	11
1.2 Vymezení pojmu domácí násilí	11
1.3 Znaky domácího násilí.....	12
1.4 Formy domácího násilí	13
1.5 Cyklus domácího násilí.....	14
1.6 Příčiny domácího násilí	14
1.7 Pachatel domácího násilí	15
1.8 Oběť domácího násilí.....	16
2 Domácí násilí na mužích	19
2.1 Muži jako oběti domácího násilí.....	19
2.2 Ženy jako násilné osoby	20
2.3 Předsudky a mýty vážící se k domácímu násilí na mužích.....	21
2.4 Důsledky domácího násilí.....	22
3 Formy pomoci mužům jako obětem domácího násilí	24
3.1 Legislativa.....	24
3.2 Možnosti pomoci mužům	27
3.3 Organizace poskytující pomoc.....	28
III. Praktická část	30
4 Metodologie výzkumného šetření	30
4.1 Hlavní cíl výzkumu a dílčí cíle	30
4.2 Výzkumná strategie	31
4.3 Výzkumný soubor.....	32
4.4 Analýza výsledků.....	36
4.5 Souhrnné vyhodnocení výzkumné části	46
Závěr	47
Použitá literatura	48
Seznam příloh	51

Úvod

Bakalářskou práci na téma „Názor veřejnosti na domácí násilí na mužích“ jsem si zvolila, protože problematika násilí na mužích je opomíjena. Ve společnosti se o něm moc nemluví. Společnost nedokáže přijmout představu, že by se muž mohl stát obětí týrání. Za oběť domácího násilí jsou považovány většinou ženy. Muži se bojí o týrání mluvit, obvykle se dlouho rozhodují, než vyhledají pomoc. S vyhledáním pomoci váhají hlavně kvůli zažitým stereotypům ve společnosti.

Hlavním cílem této práce je zjistit, jaké má česká veřejnost zkušenosti, postoje a informace na problematiku domácího násilí na mužích. Chci zjistit, jaké má veřejnost zkušenosti s domácím násilím na mužích, povědomí o této problematice a informace o institucích, které pomoc mužům poskytují.

V úvodní kapitole se zaměřím na vysvětlení základních pojmů, které se týkají domácího násilí, přiblížím jeho vývoj, znaky, jeho formy, jednotlivé fáze cyklu domácího násilí a vysvětlím příčiny vzniku domácího násilí. Dále bude přiblížena charakteristika pachatele a oběti domácího násilí. V druhé kapitole uvedu specifikaci mužů jako obětí domácího násilí a žen jako násilných osob, dále se budu věnovat identifikaci mýtů a předsudků vztahujících se k násilí na mužích a důsledkům domácího násilí. Následuje kapitola, v níž se zabývám možnostmi pomoci mužům, kteří se stali oběťmi domácího násilí. V práci představím neziskové organizace, které se touto problematikou zabývají. Práce je zpracována pomocí odborné literatury a elektronických zdrojů. Domnívám se, že tato problematika není zatím dostatečně zmapována, a proto se jí zabývám v této práci.

Praktická část bakalářské práce navazuje na teoretickou část a věnuje se výzkumnému šetření. Pro realizaci výzkumného šetření byla stanovena kvantitativní výzkumná metoda, která se uskuteční prostřednictvím dotazníkového šetření. V závěru práce budou výsledky problematiky zhodnoceny.

I. Cíl práce

Hlavní cíl práce a dílčí cíle

Domácímu násilí na mužích nebyla ve společnosti věnována velká pozornost, protože pro ni byla tato problematika dlouho nepřijatelná. Za účelem zjištění povědomí o daném problému byl proveden výzkum mezi laickou veřejností, protože výzkumů realizovaných na téma domácího násilí na mužích zatím k dispozici není mnoho. Cílem výzkumu je zjistit, jaké má česká veřejnost zkušenosti, postoje a informace na problematiku domácímu násilí na mužích. Tento cíl byl stanoven z důvodu přesnějšího zmapování názorů veřejnosti na domácí násilí na mužích.

Formulace dílčích cílů

Po stanovení hlavního cíle jsou definovány dílčí cíle, které povedou k dosažení hlavního cíle.

Dílčí cíl DC 1

Zjistit, jaké má veřejnost zkušenosti s problematikou domácího násilí na mužích

První dílčí cíl bude zjišťovat, jestli se veřejnost setkala ve svém okolí s domácím násilím na mužích. Zároveň se snaží zjistit s jakým druhem násilí se muži setkávají.

Dílčí cíl DC 2

Zjistit, jak veřejnost vnímá domácí násilí na mužích

Druhý dílčí cíl zkoumá, kdo se může ocitnout v roli oběti domácího násilí. Zároveň zjišťuje, zda je domácí násilí na mužích stejně závažné jako na jiných obětech a kolik procent mužů je vystaveno domácímu násilí.

Dílčí cíl DC 3

Zjistit, zda je veřejnost informovaná, jaké existují instituce, které se zabývají odborným poradenstvím domácího násilí páchaného na mužích

Třetí dílčí cíl pomůže zjistit, zdali veřejnost zná organizace zabývající se odborným poradenstvím domácího násilí na mužích a jaké formy pomoci mohou mužům poskytnout.

II. Teoretická část

1 Domácí násilí

Tato kapitola poskytne klíčové informace, které umožní blíže se orientovat v dané problematice. Zaměří se na vývoj domácího násilí, vymezení definice, co je domácí násilí, dále přiblíží jeho základní znaky a formy. Vysvětlí jednotlivé fáze cyklu domácího násilí a příčiny vzniku domácího násilí. Nakonec je uvedena charakteristika pachatele a oběti domácího násilí.

1.1 Vývoj domácího násilí

Domácí násilí není z historického hlediska novým fenoménem. Po celá staletí bylo domácí násilí probíhající uvnitř rodiny považováno za soukromou záležitost, do které by se neměl nikdo vměšovat. Zůstávalo skryté za zdmi domů mimo dosah veřejné kontroly. (Úlehlová a kol., 2009) Násilí mužů vůči ženám bylo v průběhu historie tolerováno ve většině kultur. Vše se odvíjelo z podřazeného postavení žen vůči mužům. O podstatnou změnu ve vnímání domácího násilí se na začátku 70. let minulého století se postarala ženská hnutí, která se snažila upozornit na probíhající násilí v rodinách. Velký význam při upozornění na danou problematiku musíme připsat i uskutečněným výzkumům, které byly v rámci domácího násilí realizovány. Problematika domácího násilí byla v české společnosti dlouho opomíjená, až v důsledku změn ve společnosti se o tomto tématu začíná více diskutovat. Začínají vznikat organizace poskytující pomoc a především potřebné informace obětem násilí. Postupně jsou prováděny první výzkumy, které se týkaly oblasti partnerského násilí. (Buriánek et al., 2006) Na většinu výzkumů bylo nahlíženo z feministického pohledu, kdy vše bylo podřízeno dominanci mužů. Až později se objektem zájmu stalo násilí páchané na mužích. (Conwayová, 2007)

1.2 Vymezení pojmu domácí násilí

Definice termínu domácí násilí můžeme v odborné literatuře najít celou řadu, přesto jednotný výklad tohoto pojmu nenajdeme. Každý z autorů při jeho definování uplatňuje svůj pohled na danou problematiku. (Stočasová, Čáp, 2009) Domácí násilí se zpravidla odehrává mezi manželi nebo lidmi, kteří spolu sdílejí společnou domácnost. (Conwayová, 2007)

Autorka Buskotte (2008:42) uvádí, že: „*Problém domácího násilí však lze pojmut v jeho širším významu jako rodinné násilí. Násilí v rodině totiž může mít různé konkrétní podoby, od týrání a zanedbávání dětí přes trýznění seniorů až po zmíněné psychické a fyzické násilí mezi mužem a ženou.*“ Autoři Úlehlová a kol. (2009:11) ve své definici uvádějí, že: „*Domácí násilí zahrnuje všechny formy fyzického, psychického, sexuálního a ekonomického násilí, pro které je charakteristické opakování, dlouhodobost a zvyšující se tendence jednotlivých incidentů.*“ Rozsáhlejší vymezení definice domácího násilí můžeme najít v důvodové zprávě k zákonu na ochranu před domácím násilím. Definuje domácí násilí takto: „*Domácím násilím se rozumí opakované násilné jednání nebo opakované vyhrožování násilným jednáním, v důsledku kterého dochází, nebo hrozí, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, mezi osobami, které jsou či byly spolu v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu a žijí ve společně obývaném bytě nebo domě. V rámci domácího násilí lze jednoznačně identifikovat osobu násilnou i osobu ohroženou, proti níž takové útoky nebo výhrůžky útokem směřují*“ (Králičková et al., 2011:5). Voňková, Huňková a kol. (2004) konstatují, že při domácím násilí se násilná osoba snaží vzbuzovat pocity strachu u ohrožené osoby, což vede k získání kontroly nad jejím chováním.

Odehrává se mezi dvěma lidmi, kterými jsou násilná osoba (pachatel) a ohrožená osoba (oběť). Násilí jsou často přítomni svědci jako děti nebo osoby žijící ve stejné domácnosti. (Topinka, 2016) Domácí násilí se může dotknout každého bez ohledu na to, jakého je pohlaví. Pácháno může být v partnerském vztahu, v manželství, ale i na sourozencích, dětech nebo mezi generacemi. Dříve bylo vnímáno jako násilí, kterého se dopouštěli muži na ženách. V současné době se v roli oběti mohou ocitnout ženy i muži. (Kotková, 2014)

1.3 Znaky domácího násilí

V rodinách dochází k vzájemným konfliktům nebo násilí, jestli se však jedná o domácí násilí, je opravdu těžké rozeznat. Musíme velmi opatrně vyhodnocovat, zda se opravdu jedná o domácí násilí. Každý případ musí být posouzen individuálně, i když to není jednoduché. Můžeme stanovit společné znaky, podle kterých se dá domácí násilí specifikovat. Mezi tyto znaky patří: *Blízkost osob* – k násilí dochází mezi osobami, které mají společný vztah pod jednou střechou (partneři, manželé) nebo jiné rodinné vazby.

Neveřejnost – násilí se odehrává v soukromí a zůstává skryté před zraky veřejnosti. *Neměnnost rolí* – mluvíme o vztahové asymetrii mezi pachatelem a obětí, kdy role jsou jasně rozdělené a v průběhu násilného jednání se nijak nemění. *Dlouhodobost a opakování* – při domácím násilí se nejedná o jednorázový agresivní akt, násilné incidenty se dějí opakovaně a v delším časovém horizontu. *Cyklický charakter* - násilí probíhá ve stále se opakujících etapách. *Eskalace* – při domácím násilí dochází ke vzrůstajícímu počtu násilných útoků. (Stočasová, Čáp, 2020) Někdy může dojít v rodině k hádkám, při kterých dochází ke vzájemné výměně názorů. Při hádkách se každá z osob snaží pouze o prosazení svých zájmů. V tom případě nejde o domácí násilí, protože dochází k vzájemnému střídání rolí pachatele a oběti. (Buskotte, 2008)

1.4 Formy domácího násilí

V jednotlivých případech domácího násilí se můžeme setkat s rozličnými projevy násilí. Na samém začátku hovoříme o mírnějších formách, ale postupně se mohou objevit závažnější projevy násilí. (Čuhelová, 2019) Oběť je nejdříve vystavena psychickému násilí, které je nejčastější formou týrání, ale postupně násilná osoba přechází k dalším formám násilného jednání. S psychickým násilím se můžeme setkat u všech případů násilí, ale je poměrně těžko rozpoznatelné. Psychické násilí má podobu ponižování, zesměšňování, zastrašování, urážení, osočování bez vážného důvodu. Všechny tyto podoby psychického násilí však mohou postupně vyústit v pocity bezradnosti nebo ve stavy nejistoty. Násilná osoba také útočí na citovou stránku oběti, kdy používá výhrůžky jako „Pokud mě opustíš, něco si udělám“. Zároveň ji zastrašuje tím, že ji způsobí nějakou fyzickou újmu. Fyzické násilí spočívá v tom, že se agresor snaží používat fyzické síly k tomu, aby oběti přivodil bolest, zranění nebo dokonce ohrozil její zdraví. Mezi nejčastější projevy fyzického jednání patří fackování, kopání, škracení, pálení, bití. Oběť má potom v důsledku fyzického útoku často viditelná zranění, jako jsou modřiny, podlitiny, zlomeniny aj. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019) Sexuální násilí patří k dalšímu typu násilí, které je poměrně těžké rozpoznat a jeho dokazování není snadné, protože k němu dochází mezi intimními partnery bez přítomnosti dalších osob. Mezi sexuální násilí můžeme přiřadit znásilnění, vynucování sexuálních praktik, které ohrožené osobě nejsou příjemné a nesouhlasí s nimi. Emocionální násilí je charakteristické tím, že násilná osoba vyhrožuje likvidací domácích mazlíčků nebo věcí, ke kterým má oběť citový vztah a přitom se zaměřuje na lidi z nejbližšího okolí oběti. Sociální násilí je zaměřeno na zamezení

veškerého kontaktu ohrožené osoby s okolním světem, nejčastěji s rodinou nebo přáteli. Násilná osoba kontroluje oběti telefonní hovory, brání opustit byt nebo dům, používat internet. (Čech et al., 2011) Ekonomické násilí spočívá v tom, že ze strany násilné osoby dochází k omezení přístupu k financím, proto ohrožená osoba nemá dostatek peněz na provoz domácnosti. Dále chce ověřovat všechny příjmy a výdaje, nutí oběť docházet do zaměstnání a následně odevzdat všechny peníze z výdělku, nedovoleně nakládá se společným majetkem. Při domácím násilí oběti zpravidla čelí několika formám násilí zároveň, často se také navzájem prolínají. (Stočesová, Čáp, 2020)

1.5 Cyklus domácího násilí

Při domácím násilí se nejedná pouze o jediný incident, ale jde o dlouhodobý proces chování mezi pachatelem a obětí. Násilí prochází určitým vývojem, objevuje se v etapách, při kterých se střídá období klidu s obdobími se vzrůstající agresivitou. Tato období, která se cyklicky opakují, se nazývají spirála. (Huňková, Voňková, 2004) První fází je zvyšování napětí, při kterém se zvyšuje napětí mezi partnery, což má vliv na každodenní život. Násilná osoba se k oběti začíná chovat značně podrážděně, nic se jí nelíbí, začíná vše kritizovat. Ohrožená osoba má strach, snaží se mu vyhovět a nezadat násilníkovi žádnou záminku ke vzniku agresivního chování. Druhá fáze je incident, při němž dochází k násilnému útoku, kdy agresor začíná ztrácet kontrolu nad svým jednáním. Ohrožená osoba může postupně vyzorovat, kdyby mohlo dojít k dalšímu násilí a odvrátit možné následky násilného jednání ze strany agresora. Celý incident skončí v tom okamžiku, když se násilník zklidní. Třetí fáze je usmíření (nebo také fáze líbánek či fáze klidu). Násilná osoba se začíná omlouvat za své chování, projevuje lítost s následným slibem, že k dalšímu násilí už nedojde. Někdy může naopak situaci zlehčovat a dává ohrožené osobě vše za vinu. Někdy oběť uvěří jeho slibům a zůstává nadále v násilném vztahu. Tento vztah může trvat i několik let, pokud se oběť nerozhodne ho ukončit. (Stočesová, Čáp, 2020)

1.6 Příčiny domácího násilí

O výklad příčin vzniku domácího násilí se pokoušelo mnoho teorií. Na samém začátku to byly jednofaktorové teorie, které se zaměřily při výkladu jeho vzniku pouze

na jediný aspekt. V současné době se o vysvětlení příčin vzniku domácího násilí pokoušejí multifaktorové teorie, které se na něho dívají z více pohledů. Mezi multifaktorové teorie můžeme přiřadit makrosystémové, exosystémové, mikrosystémové a ontogenetické příčiny. Makrosystémové příčiny vidí původ v hierarchii hodnot, které jsou založené na mužské nadvládě a vůdcovském postavení. Exosystémové příčiny souvisí s nejbližším okolím člověka, s lidmi, se kterými se setkává ve svém životě a působí na něho. Zahrnuje určité situace, které mohou vést k domácímu násilí uvnitř rodiny např. nezaměstnanost, nízké vzdělání. Mikrosystémové příčiny představují samotnou rodinu a určité události, s kterými se potýká v běžném životě např. soukromí, vymezení rolí v rodině. Rodinní příslušníci se vzájemně velmi dobře znají, proto dokáží odhadnout své chování ve zvláště vypjatých situacích. Ontogenetické příčiny si všímají hlavně chování mezi pachatelem a ohroženou osobou, kdy si pachatel prošel určitým vývojem a začal postupně řešit vypjaté události agresivním způsobem. Každý případ domácího násilí je jiný, proto v jednotlivých případech nelze jednoznačně určit jejich příčinu. (Úlehlová a kol. 2009)

Podle Huňkové, Voňkové (2004) má na vznik domácího násilí vliv řada okolností, mezi které můžeme zařadit:

- Netečný nebo dokonce schvalující postoj společnosti
- Zdánlivá nepostižitelnost domácího násilí
- Vliv výchovy a okolí
- Osobnostní rysy a charakter agresora
- Nedostatečná schopnost vyrovnat se s psychickými nebo sociálními tlaky

1.7 Pachatel domácího násilí

Neexistuje typický pachatel domácího násilí, protože pachatelem může být kterákoliv osoba v rodině, která páchá domácí násilí na svých nejbližších. Pachatele domácího násilí člení autoři podle nejrůznějších typologií. Čech et al. (2011) rozdělují pachatele do následujících tří typů. *Majetnický žárlivec* je chorobně žárlivý pachatel, který chce mít absolutní kontrolu nad svým partnerem. Svého partnera obviňuje z něčeho

co se nestalo. Za přispění výhrůžek ve svém chování pokračuje i po ukončení vztahu. *Sadistický pachatel* se vyžívá v pocitu absolutní moci, líbí se mu kruté formy násilí (jako mučení). Útoky často přicházejí bez varování, dovede být mstivý. *Extrémně nebezpečný* pachatel je ve vztahu k autoritám velmi výbušný, má sklony k násilnému chování. Ke všemu se musí neustále vyjadřovat. Nesnáší, když má druhá osoba vlastní názor, nikdo mu nesmí odporovat.

Autoři (Čírtková dle Úlehlová a kol., 2009) rozlišují tři kategorie pachatelů. *Kriminálník* (osoba s obecným sklonem k násilí) má problémy při navazování vztahů s druhými lidmi, proto je také v situacích, ve kterých se ocitá agresivní. V důsledku svého chování má problémy jako nízká míra empatie, nepřátelství vůči ženám. *Specialista* (páchá násilí pouze v rodině) je označován jako „člověk dvou tváří“, kdy se chová násilně pouze ke svému partnerovi a před svým okolím dovede svoji agresivitu skrývat. Vinu za vzniklé násilí svádí na svého partnera, který se ho snažil podle jeho názoru vyprovokovat. *Hraniční osobnost* (osoba s psychickou zátěží) je člověk, který je emočně labilní. Při řešení problémů ve vztahu se cítí ohrožen a prostřednictvím násilí ventiluje svůj hněv.

Podle dosud uveřejněných statistik jsou pachateli domácího násilí převážně muži, naproti tomu je násilí pácháno i na nich samotných. (Buskotte, 2008) V mnoha případech má domácí násilí na mužích souvislost se sebeobranou násilné ženy. Mezi oběma skupinami násilných osob je možné najít určité spojitosti jako nízký stupeň sebereflexe, násilné chování, nepřátelské jednání vůči druhým lidem, nedostatečná schopnost asertivity apod. (Voňková, Huňková a kol., 2004) Příčinu násilného chování spatřujeme v prostředí, ve kterém násilné osoby vyrůstaly. Jestliže žily v rodině, kde docházelo k týrání, potom je násilí při řešení problémů něčím přirozeným. V dětství přejali od svých rodičů určité chování, které potom aplikují v dospělosti. Za další možnou příčinu násilného chování můžeme označit nepříznivou životní událost, díky které se může změnit jednání pachatelů, u kterých zatím k žádné agresii nedošlo. Jejich agresivitu mohl spustit stres z následné ztráty zaměstnání, vysokých dluhů aj. (Bednářová et al., 2009)

1.8 Oběť domácího násilí

Každý člověk se může objevit v roli oběti násilného jednání. Osoby, které čelí násilí, se snaží svůj strach, stud nebo pocit viny před veřejností utajit. Proto na nich nemusí být poznat, čím si právě procházejí. (Topinka, 2016) Oběti mají především strach z toho, jak by reagoval pachatel na to, kdyby se o probíhající násilí dozvěděla veřejnost.

Proto se násilná osoba za přispění hrozeb snaží oběť odradit od ukončení násilného vztahu nebo od snahy obrátit se o pomoc. Oběti těmto hrozbám zpravidla věří, proto raději v násilném vztahu nadále zůstávají. Dále zažívají také pocit viny, kdy je násilná osoba obviňuje z toho, že za vzniklé násilí mohou samy. Oběti nemají dostatek sil vztah ukončit, proto jim pachatel vyčítá, že kvůli nim jsou děti nuceni zažívat život v násilí. Zároveň nechtějí dopustit potrestání násilného partnera za násilí, kterého se se na nich dopouští. Ohrožené osoby se stydí za to, že vydrželi po dlouhou dobu ve vztahu, kde docházelo k násilí. Před ostatními lidmi z nejbližšího okolí se o násilí ostýchají mluvit, proto jejich okolí o probíhajícím násilí nic neví. Oběti proto ani nevyhledají potřebnou pomoc. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019)

Na vývoj každého člověka má značný vliv prostředí ve kterém vyrůstal a také jednání osob kolem něho. Jestliže vztahy v rodině nebyly optimální nebo zažil jako dítě v rodině týrání, to všechno později ovlivňuje jeho další život. (Bednářová, 2009) Podle Matouška, Kodymové, Koláčkové (2010) oběť na samém začátku společného soužití nemůže vědět, jestli se k ní její partner bude chovat agresivně. Jeho pravé chování vyjde najevo až ve vypjatých situacích (nemoc, ztráta zaměstnání aj.). Poté se jeho chování může zcela změnit. Pokud dojde k násilí ze strany partnera, tak oběť má najednou strach, že už nebude mít dostatek sil násilného partnera opustit. Oběť zůstává ve vztahu s násilným partnerem, protože ji k tomu nutí:

1. ekonomická závislost – oběť je na partnerovi finančně závislá
2. strach z budoucnosti – neví, jak se o sebe nebo své děti postará po odchodu ze vztahu
3. nedostatečná legislativa, chybějící systém pomoci
4. tradiční role – žena má upřednostňovat potřeby své rodiny před těmi svými

Domácí násilí se netýká jen žen a mužů, ale dětí a seniorů, kteří patří mezi nejohroženější skupinu. Ženy, které zažívají domácí násilí ze strany svého partnera, především chtějí zabránit rozpadu svého vztahu. Snaží se zachovat svoji rodinu s ohledem na své děti, proto snáší týrání ze strany svého partnera. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019) Pokud dochází k napadení ze strany partnera, ženy ho ani nepokládají za trestný čin. Naopak se snaží svého partnera ještě hájit a celé jeho jednání zlehčovat. Ženy se také často domnívají, že nesou vinu za probíhající násilí, které vzniklo díky nim. Toto chování

ze strany partnera může trvat poměrně dlouho, pokud se nerozhodnou vztah ukončit a násilného partnera opustit. (Buskotte, 2008) *Muži* jsou také oběťmi domácího násilí a bude o nich pojednávat další kapitola. *Děti* se v rámci násilného vztahu ocitají v roli samotné oběti násilí nebo se stávají jeho svědkem, kdy se ho dopouštějí otec nebo matka. Děti se snaží rodiče, kterému je ubližováno bránit a častokrát jsou potom samy vystaveny násilnému útoku. Vzhledem k narůstajícímu napětí v rodině se u některých dětí objevují určité zdravotní problémy nebo dochází ke zhoršení školních výsledků, změně jejich chování. Mnohdy jsou vystaveny citovému vydírání v podobě různých dárků. Ocitají se v situaci, kdy si mají po nátlaku některého z rodičů zvolit, u kterého z nich budou žít. Všechny tyto situace mohou u dětí vést k vážným psychickým problémům, což má také dopad na jejich další vývoj. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019) *Senioři* se oběťmi násilí stávají nejčastěji ze strany svých dětí nebo vnoučat. Mají strach o týrání ze strany svých rodinných příslušníků hovořit, protože spolu mohou žít v jedné domácnosti, v některých případech rodina o seniora pečuje vzhledem k jeho zdravotnímu stavu. Senioři jsou vystaveni tělesnému týrání, psychickému násilí nebo finančnímu nátlaku. (Úlehlová a kol., 2009)

Tato kapitola věnovala pozornost vymezení pojmu domácího násilí a pojmům, které sehrávají důležitou roli při jeho porozumění. Na samém začátku bakalářské práce byl popsán jeho vývoj. Domácí násilí bylo definováno prostřednictvím základních znaků, dále na základě jeho forem, byl vysvětlen cyklus násilí mezi pachatelem a jeho obětí a uvedeny příčiny vzniku domácího násilí. Zároveň byla uvedena charakteristika pachatele a oběti domácího násilí. Mezi nejčastější oběti domácího násilí patří ženy, ale jeho obětí se mohou stát také muži. Toto téma bylo ve společnosti dlouho nepřijatelné, proto se mu bude věnovat další kapitola.

2 Domácí násilí na mužích

Tato kapitola si klade za cíl podat ucelený obraz o domácím násilí na mužích. Uvede charakteristiku muže jako oběti a ženy jako násilné osoby. Přiblíží nejčastější mýty a předsudky vztahující se k domácímu násilí na mužích. Nakonec se zaměří na důsledky domácího násilí.

2.1 Muži jako oběti domácího násilí

V minulosti byl mezi lidmi dlouho zakořeněný názor, že se muž nemůže stát obětí domácího násilí. Velkou roli v tom představovala společnost, kde panovala celá řada mýtů. Proto byla také věnována pomoc a ochrana především ženám, dětem a seniorům. Následkem toho všeho se v současné době začíná rozvíjet debata o genderových poměrech v rodině. (Čírtková, 2020) Podle Matouška (2008) si pod pojmem gender představujeme odlišné postavení mezi muži a ženami, kdy jim jsou přidělovány určité pozice, ve kterých jim je uloženo, jak se mají chovat a co jim je dovoleno dělat. Buriánek, Pikálková, Podaná (2014) uvádějí, že muži byli ve svém dětství nabádáni k větší soutěživosti prostřednictvím hraní různých her, aby se uměli lépe vyrovnat s nastolenými problémy. Vzájemná soutěživost je nutila k tomu, aby byli čím dál lepší a jako dospělí byli v životě úspěšní. Chlapci byli vychováni s pocitem, že je špatné projevit svoje emoce. Vyrůstali v prostředí, kde je nikdo nenaučil, jak mají jednat s lidmi ve svém okolí. Snažili se je přesvědčit o tom, že dělat něco ženského, je špatné. Chlapci byli nuceni tímto způsobem dokazovat svému okolí svoji mužnost. Život žen v jejich dětství směřoval jiným směrem, jejich výchova byla zaměřena na pomoc druhým osobám.

Muži narážejí na názor, že se nemohou stát obětí násilí páchaného ze strany svých partnerek, protože se obětí stávají slabé a bezmocné osoby. Špatenková a kol. (2004:134) konstatují, že: „*Od mužů se očekává, že budou odvážní, silní, stateční, že se přece dokáží ubránit, prostě proto, že se přepokládá, že muži jsou fyzicky zdatnější než ženy. Zdrčený týraný muž zpravidla vyvolává v sociálním okolí nejistotu, pohoršení nebo údiv.*“ Násilí hrozí především mužům, kteří se potýkají s nějakým handicapem (fyzickým, psychickým) nebo mají problémy při navazování vztahů. Muži jsou ze strany žen vystaveni kombinaci psychického a emocionálního násilí, přesto fyzických útoků nejsou ušetřeni. Ženy proti nim používají takové formy násilí, které jsou potom těžko

dokazatelné. (Špatenková a kol., 2004) Muži jsou vystaveni podobným typům násilí jako ženy, a to psychickému v podobě hrozeb, nadávek. Dále fyzickému násilí probíhající formou házení věcí, útokům nožem, sociální násilí projevující se v zamezení kontaktu se svým okolím a sexuální násilí v podobě vyžadování sexu. Muži jsou zastrašováni tím, že jim nebude umožněn kontakt se svými dětmi, pokud odejdou ze vztahu. Také mužům vyhrožují, že děti budou po rozluce manželství svěřeny do jejich výhradní péče. (Kolektiv autorů, 2016) Muži se nedefinují jako oběti domácího násilí, proto často váhají s vyhledáním nějaké pomoci. Pokud dojde k napadení ze strany ženy, zpravidla neprovedou ani oznámení na policii. Muži nenahlásí domácí násilí z několika příčin, protože se nepokládají za oběť násilí, chování násilné ženy nepokládají za trestné, zažívají stud, mají strach z prozrazení před svým okolím nebo z označení za původce násilí. (Buriánek, Pikálková, Podaná, 2014)

Problematice domácího násilí na mužích nebyl v uskutečněných výzkumech věnován dostatečný zájem. Prvním výzkumem orientovaným pouze na muže v roli oběti domácího násilí byl uskutečněn v roce 2004 v čele s Jiřím Buriánkem. Z výsledků je patrné, že 4 % mužů byla vystavena fyzickým útokům. (Úlehlová a kol., 2009) Podle výzkumu zveřejněného v roce 2014 od stejného autora bylo v posledních pěti letech přes 5 % mužů vystaveno některým projevům fyzického napadení, u psychického násilí jde o něco větší číslo. (Buriánek, Pikálková, Podaná, 2014)

2.2 Ženy jako násilné osoby

Ženám je obvykle přisuzována role pečovatelek, kterým záleží na blahu rodiny. Přesto se mohou dopouštět násilí v partnerském vztahu. Výzkumů s násilnými ženami moc k dispozici není. Má to do jisté míry souvislost s tím, že muži nechtějí přiznat, že se stali obětí týrání ze strany ženy. V literatuře je možné sledovat dva směry v chování násilných žen. Prvním z nich je žena páchající násilí v sebeobraně. Druhým směrem jsou ženy, které svého násilného partnera připraví o život. Ženy, které zažívají několikaleté týrání, volí tuto možnost jako jediné možné východisko. (Ševčík, Špatenková a kol., 2011)

Násilí ze strany ženy můžeme rozdělit do několika typů. Tím prvním je femininní domácí násilí, kdy partner je dominantní ženou pomalu stavěn do podřízené role. Od své partnerky je vystaven několika formám násilí najednou, kdy se pokouší srážet jeho sebedůvěru, nebere ohled na jeho potřeby, zabavuje mu finance. Její chování je

zapříčiněno tím, že muž nedokázal materiálně zajistit rodinu na takové úrovni, jak si představovala. Žena potom přebírá roli toho, kdo rozhoduje o všem důležitém v rodině, zajišťuje rodinu. Svého partnera následně vystavuje psychickému a později i fyzickému násilí. Dalším typem násilí je převrácené domácí násilí, které se objevuje v poradnách. Žena se snaží záměrně vyvolat různé konflikty, svého partnera staví do pozice ochránce nebo toho, kdo může za všechno násilí. Uchyluje se k psychickému násilí (vyvolává pocity strachu a viny, udává náhlé zhoršení zdravotního stavu). Na policii se vydává za oběť a partnera označuje za agresora.

Ženy páchají násilí z několika možných důvodů, a to ze strachu, jako mstu za předešlé násilí, chtějí dát najevo své emoce, upoutat partnerův zájem a touží nad ním získat převahu. Pokoušejí se udržet vztah, proto se za přispění manipulace snaží získat partnerovu pozornost. Podle jejich názoru, násilí je prostředkem k tomu, co může vyřešit jejich vztah. (Čírtková, 2020)

Podle uskutečněného výzkumu, který provedla Hesterová (2009), byly zjištěny určité rozdíly mezi násilím páchaného muži a ženami. Podle výzkumu se muži k násilí uchylují opakovaně, násilí nejméně ve dvou případech se dopustilo 83 % mužů. Ženy se násilí dopouštějí nejméně v jednom případě, což je 62 %. Muži se na rozdíl od žen více uchylují k fyzickému a sexuálnímu násilnému jednání. Odlišnost můžeme spatřit také v tom případě, kdy se muži uchylují k ničení věcí patřící ženám a naopak ženy likvidují věci v jejich osobním vlastnictví. (Ševčík, Špatenková a kol., 2011) Podle Buskotte (2008) ženy vnímají násilné chování ze své strany jako určité selhání a potýkají s myšlenkami, že udělaly něco špatného. Naopak muži páchají násilné chování, protože chtějí přebírat kontrolu na druhými lidmi a zároveň je ovládat.

2.3 Předsudky a mýty vážící se k domácímu násilí na mužích

Domácí násilí stále podléhá mnoha mýtům a předsudkům z minulosti, kterým lidé stále věří. Jsou důsledkem toho, jak lidé reagují na důvod vzniku domácího násilí, jak pohlížejí na původce násilí, co si myslí o obětech. Může za to obava o dané problematice hovořit nebo neznalost daného problému, která lidem brání ho řešit. (Buskotte. 2008) Následující stereotypy mají souvislost s domácím násilím na mužích. Můžeme najít podobnost s mýty, které srovnávají muže a ženy jako oběti domácího násilí. „*Kdyby to bylo skutečně tak hrozné, odešel by*“ poukazuje na to, že opustit násilného partnera není

vůbec lehké, oběť se snaží jeho chování obhajovat, uvádět množství důvodů, protože se nemůže vyrovnat se situací, že by se k ní blízká osoba mohla otočit zády. „*Muž je silnější, proto nemůže být fyzicky napaden ženou*“ se vztahuje k tomu, že většina mužů neoplývá takovou fyzickou silou, proto se někteří z nich ani nepouštějí do konfliktu se svou partnerkou. A kdyby se měli bránit, pro některé z nich je použití síly proti ženě nepřijatelné. „*Ženy se dopouštějí násilí pouze v sebeobraně*“ se dotýká toho, že muž odmítá vyhledat pomoc, protože by mohl být označen za původce násilí. „*Jen úplný slaboch zažívá násilí ve vztahu*“ se vztahuje k osobám, které jsou ve vztahu s člověkem, který jim ubližuje. Nejsou to slaboši, pouze chtějí svůj vztah udržet. (Buriánek, Pikálková, Podaná, 2014)

2.4 Důsledky domácího násilí

K domácímu násilí dochází většinou opakovaně, což se většinou projeví při dlouhodobějším vztahu s násilným partnerem. Oběť to může ohrozit nejen na zdraví, ale zanechat následky na celý život. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019) Na samém začátku ženy používají psychické násilí v podobě shazování mužova sebevědomí, snaží se zabránit styku s nejbližším okolím apod. Po nich se uchylují k fyzickým útokům. Podle dosud provedených výzkumů se útoky závažnějšího charakteru ze strany žen vyskytují v menší míře. Zato fyzické útoky (ač menšího rozsahu) způsobují u mužů celou řadu psychických problémů. (Čírtková, 2020) Domácí násilí má značný vliv na psychický i fyzický stav mužů a může vést až k depresivním stavům v podobě traumatu. Pro trauma je charakteristická únava, stres, špatná koncentrace, problémy se spánkem apod. Muži se snaží se vzniklými problémy bojovat, ale často se přitom uchylují ke konzumaci alkoholu nebo drog. Po opakovaných incidentech, které trvají poměrně dlouhou dobu, se může u mužů rozvinout posttraumatická stresová porucha, potýkají se s naučenou bezmocností. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019)

Při posttraumatické stresové poruše se obětem prostřednictvím snů opakovaně vracejí vzpomínky na traumatické události. V rámci těchto události oběti začínají být roztržité, nekoncentrované a postupně u nich klesá zájem o lidi kolem sebe nebo řešení důležitých věcí. Způsobem pomoci pro tyto osoby je absolvování psychoterapie. (Matoušek, 2008)

O naučené bezmocnosti hovoříme v případě, když oběti nenajdou odvahu a násilného partnera neopustí. Svoji situaci nijak neřeší, rezignují na všechno a svůj život

přizpůsobí násilnému partnerovi. Násilné osoby jim vyčítají určité věci, které mají dopad na sebevědomí obětí. V důsledku toho všeho začínají ztrácet víru ve vlastní schopnosti, neví co je správné. Proto oběti mají problém se zveřejněním své situace a vyhledáním pomoci. (Ševčík, Špatenková a kol., 2011)

Tato kapitola byla věnována domácímu násilí na mužích. Na začátku byli muži charakterizováni jako oběti domácího násilí a ženy jako násilné osoby. Následně je přiblížena řada mýtů a předsudků, které se k mužům jako obětem vztahují. Nakonec jsou uvedeny důsledky domácího násilí na mužích. Muži se bojí přiznat, že se stali oběti domácího násilí. Za vším stojí strach ze zveřejnění, jak by celou věc vnímalo jejich okolí. Někdy hrozí riziko, že se týrání bude opakovat, proto je potřeba jim poskytnout potřebnou pomoc.

3 Formy pomoci mužům jako obětem domácího násilí

V této části bakalářské práce bude věnována pozornost systému pomoci mužům, kteří se stali obětí domácího násilí. Přibližuje legislativní rámec a možnosti pomoci mužům při ochraně před domácím násilím. Nakonec seznamuje s organizacemi, které tuto pomoc poskytují.

3.1 Legislativa

Pomoc osobám ohroženým domácím násilím je uskutečňována prostřednictvím tří pilířů, které jsou zastoupeny Policií ČR, intervenčními centry a soudy. Jejich činnost je vzájemně propojena a musí na sebe navazovat. K tomu všemu přispělo přijetí zákona č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím, který tuto problematiku upravuje. (Čuhelová, 2019) Jejich pomoc si vyžaduje i spolupráci s dalšími orgány a neziskovými organizacemi. (Stočesová, Čáp, 2020)

Policie ČR

Prvním pilířem je Policie ČR, která má oprávnění na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR posoudit stav a následně přistoupit k potřebným úkonům. Policista zjišťuje potřebné informace ode všech osob žijících v domácnosti, popřípadě sousedů, dále možnost předchozích útoků a následně informace posoudí za přispění metody SARA DN. Podle této metody policista posuzuje míru rizika dalších útoků. (Ševčík, Špatenková a kol. 2011) Policie ČR má právo vykázat násilnou osobu ze společné domácnosti i jejího nejbližšího okolí, aby bylo zabráněno kontaktu mezi oběma osobami. Násilná osoba může být vykázána, pokud podle policisty hrozí další riziko nebezpečných útoků ohrožujících zdraví nebo život ohrožené osoby. (Stočesová, Čáp, 2020) Po posouzení celé situace, policista přistoupí k vykázání násilné osoby na 10 dnů. Tato skutečnost je oznámena násilné i ohrožené osobě nejprve ústně a poté je oběma předáno písemné rozhodnutí o vykázání. Násilná osoba je povinna nesetrvávat v určeném prostoru, omezit styk s ohroženou osobou, předat klíče od společně užívaného bytu nebo domu. Má právo si odnést věci osobní potřeby nebo věci potřebné pro podnikání a na policii získat kopii úředního záznamu o vykázání. Následně je policie nucena tyto informace sdělit

intervenčnímu centru do 24 hodin. (Ševčík, Špatenková a kol. 2011)

Intervenční centra

Druhým pilířem nabízejícím pomoc ohroženým osobám jsou intervenční centra, která poskytují pomoc na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Můžeme je nalézt ve všech krajích České republiky. Intervenční centra kontaktují ohrožené osoby nejdéle do 48 hodin od doručení podnětu a nabídnou jim pomoc. (Ševčík, Špatenková a kol. 2011) V intervenčních centrech je osobám ohroženým domácím násilím poskytnuto poradenství v podobě psychologické, sociální a právní pomoci. Tyto osoby jsou poté nasměrovány na další návazné služby, které jim pomohou např. na azylové domy. Pracovníci ohrožené osoby kontaktují sami a záleží čistě na jejich uvážení, jestli nabízenou pomoc přijmou. Pomoc je umožněna i v případě, jestliže je organizace kontaktována samotnou osobou ohroženou násilným jednáním. Při pomoci ohroženým osobám je nutná vzájemná spolupráce intervenčních center s dalšími orgány, jako Policie ČR, OSPOD, soudy i neziskovými organizacemi. (Stočasová, Čáp, 2020) Všechny služby poskytované v intervenčních centrech jsou poskytovány zdarma, diskrétně, jedná se o služby ambulantní, terénní a pobytové. V případě pobytových služeb je nabízena pomoc při obstarávání ubytování nebo se zajištěním stravy. První kontakt ze strany intervenčního centra se uskutečňuje zpravidla telefonicky, kdy pracovnice seznamují ohrožené osoby s nabízenými službami. Společně se dohodnou na osobní návštěvě daného intervenčního centra. Cílem pracovníků v intervenčních centrech je pomoci ohroženým osobám zvládnout jejich situaci za pomoci vlastních schopností, rodiny nebo dalších návazných služeb. (Ševčík, Špatenková a kol. 2011)

Soudy

Třetím pilířem zajišťujícím pomoc ohroženým osobám jsou soudy. Doba vykazání násilné osoby trvá 10 dnů, jestliže tato doba je nedostačující pro vyřešení stávající situace a hrozí další riziko ze strany násilné osoby, může ohrožená osoba požádat soud o vydání předběžného opatření podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Návrh na vydání předběžného opatření je vydáván i v případě, když k samotnému vykazání nedošlo. Návrh na předběžné opatření může podat nezletilý starší šestnácti let, děti v zastoupení (zákonný zástupce, OSPOD, advokát). Právo na jeho

předložení má také státní zástupce. V samotném návrhu na předběžné opatření by měl být popsán průběh společného soužití s násilnou osobou, doplněný důkazy o způsobeném násilí (lékařské zprávy, fotografie zranění, potvrzení o předchozích útocích nebo doklad o vykázání). O návrhu na vydání předběžného opatření soud zpravidla rozhodne do 48 hodin. Pokud návrh předběžného násilí soud schválí, násilná osoba je povinna odejít ze společného bydlení, nenacházet se v jeho blízkosti, omezit styk s ohroženou osobou. Jeho platnost trvá jeden měsíc, popřípadě je možné ji prodloužit až na půl roku. Platnost prodloužení zůstává v platnosti tak dlouho, než o něm rozhodne soud. K tomuto rozhodnutí je svoláno jednání, kde se přihlíží ke stavu trvání nebezpečí ze strany násilné osoby, majetkovým poměrům a jiným okolnostem. V případě, že se násilná osoba domáhá u soudu zrušení předběžného opatření a soud ho zamítne, lze o něm znovu rozhodovat po třech měsících. Pokud se frekvence násilných útoků ze strany násilné osoby zvyšuje, je možné uplatnit některá z trestných předběžných opatření, u zvláště závažnějších případů i vazbu. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019) Ve společných domácnostech, kde dochází k domácímu násilí, se často nacházejí i děti. Jestliže se jedná o nezletilé dítě, intervenční centrum následně o celé věci informuje příslušný OSPOD. (Stočasová, Čáp, 2020)

Sociálně právní ochrana dětí

Děti se často stávají svědky domácího násilí ze strany některého z rodičů, což na ně může nepříznivě působit a ovlivnit jejich další vývoj. (Voňková, Huňková, 2004) Po zjištění násilí v rodině, kdy může dojít k ohrožení dítěte, OSPOD posuzuje vývoj situace v rodině. Provede následující opatření:

- pohovor s rodiči nebo s osobami, které dítě vychovávají
- pohovor se samotným dítětem
- poskytnutí odborného poradenství rodičům a dítěti podle jejich potřeb (řešení výchovy, stravy, bydlení, školní docházky, následná odborná psychologická, právní a socioterapeutická pomoc
- sociální šetření v rodině, kde dítě žije
- zjištění dalších informací od jiných subjektů (Ševčík, Špatenková a kol., 2011)

3.2 Možnosti pomoci mužům

Muži se většinou nepokládají za oběti domácího násilí, proto jim trvá velmi dlouho, než se rozhodnou vyhledat potřebnou pomoc. Už v minulé kapitole bylo uvedeno, že muži v případě napadení ženou, o něm neinformují ani policii. Brání jim v tom studia a následná reakce okolí. Když se rozhodnou napadení ohlásit na policii, tak oznámí pouze poslední napadení. Policii neposkytují všechny informace, které by mohly klasifikovat napadení jako domácí násilí. Muži zpravidla nevědí, kam se mají o pomoc obracet, protože nabízená pomoc je orientovaná především na ženy. (Čírtková, 2020) Sociální pracovníci mají malé zkušenosti s muži jako oběťmi domácího násilí, někdy mohou podlehnout i stereotypům, které se k nim váží. (Kolektiv autorů, 2016) Podle Cimrmannové a kol. (2013) služby azylových domů slouží především ženám, pobytové služby určené mužům v nabídce služeb chybí.

Formy poskytované pomoci

V případě, že se ohrožená osoba domácím násilím rozhodne vyhledat pomoc, jsou jí poskytnuty sociální služby, jejichž činnost je upravena zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Sociální služby poskytují především intervenční centra, organizace poskytující odborné poradenství a azylové domy, v nichž je ohroženým osobám nabízena psychologická, sociální a právní pomoc. (Úlehlová a kol., 2009) *Psychologická pomoc* je pomoc zaměřena na obnovení psychické pohody oběti, zmírnění nervozity, úzkosti. Organizace oběti napomáhá zpracovat prožité zážitky a motivuje k řešení své situace. (Čírtková, Vitoušová a kol., 2007) *Sociální pomoc* je uskutečňována za pomoci sociálního pracovníka, který pomáhá oběti najít nejvhodnější cestu, jak vyřešit danou situaci. Pokud nedošlo k vykázáni a ohrožená osoba sdílí společnou domácnost s násilnou osobou, je nutné s ohledem na možné nebezpečí sestavit bezpečnostní plán. (Paprsteinová, Navrátilová, Botek, 2019) Organizace spolupracují i s dalšími organizacemi, které poskytují pomoc obětem. Sociální pracovník může pomoci s hledáním vhodného bydlení, poskytnout informace při hledání zaměstnání nebo odkázat na sociální odbor ve věci sociálních dávek. *Právní pomoc* je zajištěna za pomoci právníka, který pomáhá oběti při sepsání návrhu na vydání předběžného opatření nebo s návrhem na prodloužení jeho doby. (Kotková, 2014) Dále jim může být poskytnuta materiální pomoc v podobě opatření bezpečného obydlí, zajištění finančních zdrojů na stravu,

pomoc se starostí o děti. (Ševčík, Špatenková a kol., 2011)

3.3 Organizace poskytující pomoc

Poskytovaná pomoc pro oběti domácího násilí závisí na podpoře neziskových organizací. Mezi nejznámější organizace, které poskytují pomoc mužům patří Bílý kruh bezpečí, Acorus a Persefona.

Bílý kruh bezpečí

Bílý kruh bezpečí je spolek založený v roce 1991, který poskytuje bezplatnou a diskrétní pomoc obětem, svědkům a také pozůstalým po obětech trestných činů. Tato pomoc je zajištěna prostřednictvím poraden v celé republice, v kterých je klientům zajištěna komplexní odborná pomoc, za pomoci právníků, sociálních pracovníků a psychologů. Vedle pomoci, která se odehrává formou osobního setkání, organizace provozuje telefonickou krizovou pomoc pro oběti kriminality a domácího násilí. V mimořádných případech může organizace nad rámec základních služeb poskytnout zvláště zranitelným obětem nadstandardní služby, např. okamžitou peněžní pomoc. (Výroční zpráva Bílý kruh bezpečí, 2020)

Acorus

Občanské sdružení Acorus bylo založeno v roce 1997 a jeho posláním je pomoc pro osoby ohrožené domácím násilím. Odborné poradenství je zaměřeno na samotné oběti, ale na osoby z jejich blízkého okolí, které pro ně hledají pomoc. Sdružení poskytuje bezplatně právní informace na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Mezi cíle poskytované služby patří: řešení situace vlastními silami, stabilizace psychického stavu klienta, úspěšně zdolat sociální a právní situace, žít život bez násilí. (Výroční zpráva Acorus, 2020)

Persefona

Persefona je spolek založený v roce 2007, který prostřednictvím odborného poradenství poskytuje pomoc obětem domácího násilí a znásilnění v Jihomoravském kraji. Při řešení domácího násilí pracuje s ohroženou i násilnou osobou. Násilná osoba si osvojuje různé způsoby, jak ovládnout násilné jednání a konflikty řešit bez použití násilí. (Výroční zpráva Persefona, 2020)

Tato kapitola se věnovala formám pomoci mužům jako obětem domácího násilí. Nejdříve byl přiblížen právní rámec domácího násilí, který je založený na třech pilířích ochrany. Dále se práce zaměřila na možnosti pomoci a nakonec byly uvedeny organizace nabízející pomoc mužům.

Teoretická část byla věnována pojmům vztahujícím se k domácímu násilí. První kapitola přiblížila jeho vývoj, vymezila pojem domácí násilí, popsala jeho znaky a formy. Dále byly vysvětleny jednotlivé fáze cyklu, příčiny vzniku domácího násilí a uvedena charakteristika pachatele a oběti domácího násilí.

Druhá kapitola se věnovala domácímu násilí na mužích. Pozornost se zaměřila na muže v roli oběti a ženy jako násilné osoby. Následné byly přiblíženy předsudky a mýty, které musí muži překonávat, i když jsou viděni spíše v roli agresora než oběti. Poté jsou uvedeny důsledky domácího násilí na mužích.

Třetí kapitola byla zaměřena na poskytování pomoci týraným mužům. Nejdříve byly popsány prostředky ochrany zakotvené v legislativě a následně představen seznam organizací, které poskytují pomoc mužům.

Pojmy týkající se domácího násilí a jednotlivé charakteristiky jsou seřazeny tak, aby na sebe vzájemně navazovaly.

III. Praktická část

4 Metodologie výzkumného šetření

Po zpracování teoretické části a na základě získaných informací z odborné literatury bude realizován výzkum u laické veřejnosti. Prostřednictvím výzkumu se snažím zjistit názory veřejnosti na problematiku domácího násilí na mužích. Domácí násilí na mužích existuje ve společnosti už nějakou dobu, ale pozornost je mu věnována až v posledních letech. Převážně to má souvislost s tím, že muži nebyli vnímáni jako oběti domácího násilí. Podle dosud provedených výzkumů se podíl týraných mužů zvyšuje, proto nelze tento problém podceňovat.

4.1 Hlavní cíl výzkumu a dílčí cíle

Cílem výzkumu je zjistit, jaké má česká veřejnost zkušenosti, postoje a informace na problematiku domácímu násilí na mužích.

Formulace dílčích cílů

Po stanovení hlavního cíle jsou definovány dílčí cíle, které povedou k dosažení hlavního cíle.

Dílčí cíl DC 1   Zjistit, jaké má veřejnost zkušenosti s problematikou domácího násilí na mužích

První dílčí cíl bude zjišťovat, jestli se veřejnost setkala ve svém okolí s domácím násilím na mužích. Zároveň se snaží zjistit s jakým druhem násilí se muži setkávají.

Dílčí cíl DC 2   Zjistit, jak veřejnost vnímá domácí násilí na mužích

Druhý dílčí cíl zkoumá, kdo se může ocitnout v roli oběti domácího násilí. Zároveň zjišťuje, zda je domácí násilí na mužích stejně závažné jako na jiných obětech a kolik procent mužů je vystaveno domácímu násilí.

Dílčí cíl DC 3   Zjistit, zda je veřejnost informovaná, jaké existují instituce, které se zabývají odborným poradenstvím domácího násilí páchaného na mužích

Třetí dílčí cíl pomůže zjistit, zdali veřejnost zná organizace zabývající se odborným poradenstvím domácího násilí na mužích a jaké formy pomoci mohou mužům poskytnout.

4.2   Výzkumná strategie

Pro realizování výzkumného šetření byl zvolen kvantitativní výzkum. Výzkum, při kterém jsou zjišťovány informace od respondentů, může být uskutečňován na základě několika metod, například náhodného výběru, experimentů nebo strukturovaného sběru dat prostřednictvím testů, dotazníků nebo pozorování. (Hendl, 2005) Při kvantitativním výzkumu získáváme číselné údaje, se kterými můžeme dále pracovat. Na rozdíl od kvalitativního výzkumu se nemusíme s respondentem dostat vůbec do kontaktu. Cílem kvantitativního výzkumu je pomocí číselných dat zkoumat důvod nebo změnu daného úkazu. Pro kvantitativní výzkum je nejlepší variantou náhodný výběr, protože výsledky můžeme zobecnit na celou populaci. Do dnešní doby známé informace si v probíhajícím výzkumu ověřujeme nebo je naopak vyvracíme. (Gavora, 2000) Pro získání sběru dat byla využita metoda dotazníkového šetření. Prostřednictvím dotazníku jsou respondentům kladeny otázky, na jejichž základě získáváme informace na daný problém. Respondenti odpovídají na sérii otázek, při nichž si vybírají z možných odpovědi nejvhodnější variantu. Předností dotazníku je získání velkého množství dat od dotazovaných osob, které byly prostřednictvím dotazníku osloveny. Naopak nevýhodou dotazníku může být jeho délka, když se respondent na jeho vyplnění plně nesoustředí a vyplní ho bez většího rozmyslu. Následující nevýhodou dotazníkového šetření jsou pokládané otázky, které nemusí být pro všechny dotazované osoby dostatečně srozumitelné. (Pelikán, 2007) Pomocí dotazníku můžeme oslovit poměrně velký počet lidí, od nichž můžeme získat v krátkém časovém horizontu odpovědi na položené otázky. Všechno to jde uskutečnit za poměrně nízké náklady. (Dipsoman, 2002)

Metoda dotazníkového šetření byla zvolena z důvodu snadné distribuce dotazníků prostřednictvím internetu a možnosti vytvořit si vlastní škálu otázek, které povedou

k naplnění stanovených cílů. Mezi jejich výhodu patří získání odpovědí na pokládané otázky v relativně krátkém časovém období.

4.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvoří respondenti, od kterých získáme prostřednictvím výzkumného šetření potřebné informace. Pro výběr výzkumného souboru je nejvhodnější variantou náhodný výběr. (Gavora, 2000) Dotazník, který byl vytvořen pro účely dotazníkového šetření byl anonymní, obsahoval celkem 10 otázek. V úvodu dotazníku byl respondent informován o tématu prováděného výzkumu, o jeho účelu a anonymitě. První dvě položené otázky byly identifikační, které měly za cíl zjistit informace o respondentech (pohlaví, věk). Další pokládané otázky byly zaměřeny na zjištění zkušeností, postojů a zkušeností veřejnosti na danou problematiku. Z položených otázek bylo devět uzavřených a jedna otevřená. Na dotazník odpovědělo celkem 121 respondentů. Z toho bylo 92 žen a 29 mužů.

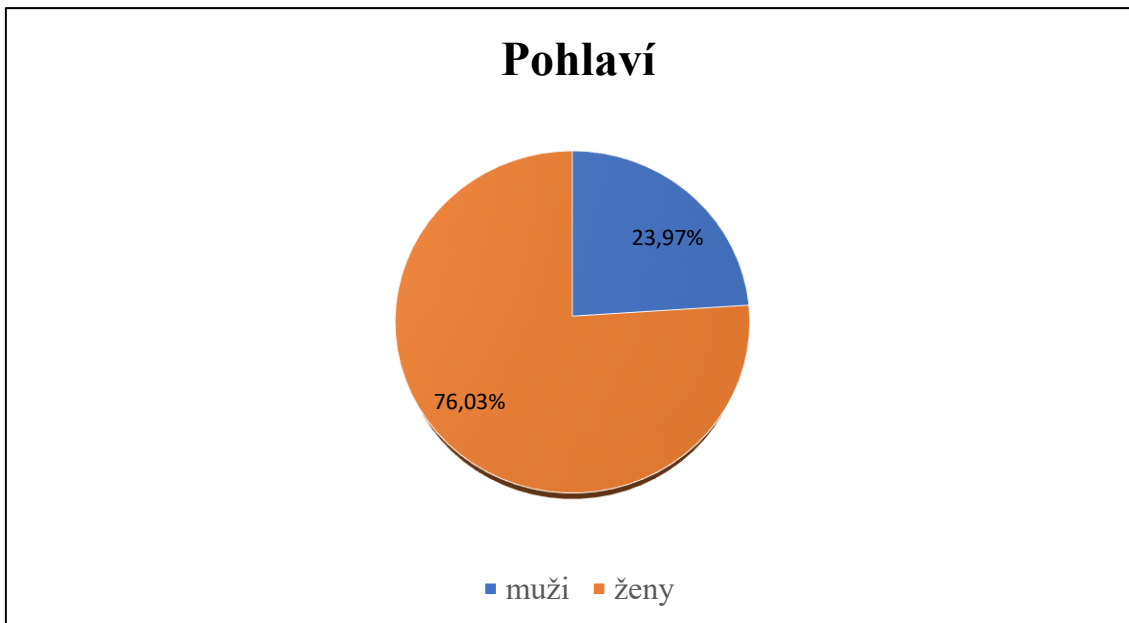
Přípravná fáze výzkumu

V rámci přípravné fáze jsem prostudovala odbornou literaturu a uveřejněné výzkumy, které byly doposud realizovány v souvislosti s domácím násilím na mužích. Přípravná fáze výzkumu probíhala v období měsíce dubna 2022. V rámci přípravné fáze jsem vytvořila dotazník pomocí systému Survio.com, který byl zveřejněn s odkazem na sociálních sítích pro respondenty ve věku 18 a více let.

Realizační fáze výzkumu

Realizační fáze výzkumu probíhala v období měsíce května 2022. Získaná data z dotazníkového šetření byla zpracována za využití programu Microsoft Excel. Výsledky byly následně zobrazeny v grafech a doplněny o slovní hodnocení. Výsledné hodnoty jsou uváděny v procentech. První dvě identifikační otázky v dotazníku byly zpracovány a uvedeny v této podkapitole. Ve svém výzkumu jsem si stanovila tři dílčí cíle, které budu v následující části své práce postupně vyhodnocovat.

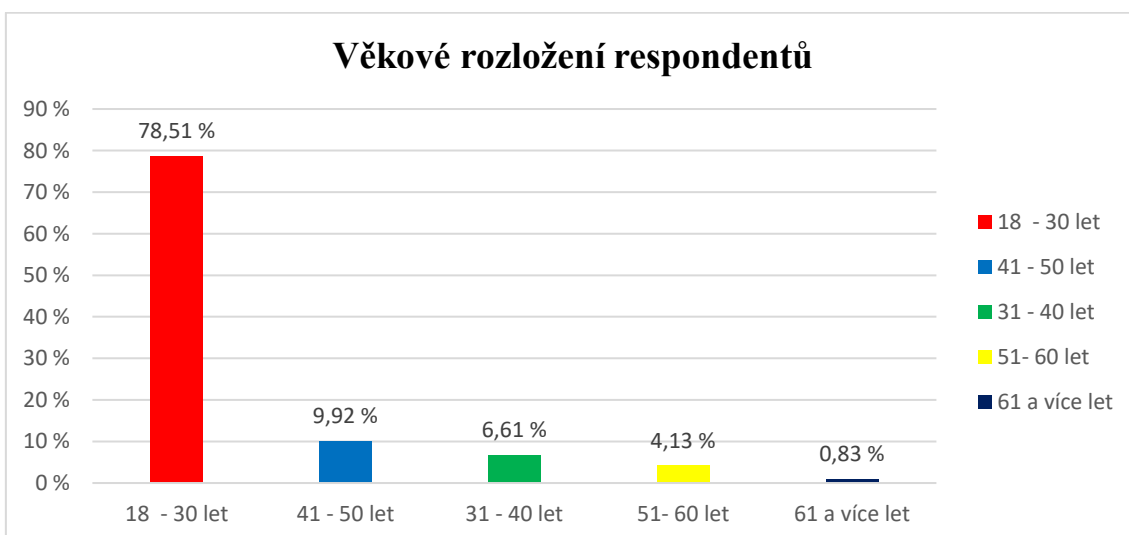

Graf č. 1 Pohlaví

Zdroj: vlastní

Graf č. 1 znázorňuje pohlaví respondentů mužů i žen. Na dotazníkové šetření odpovědělo celkem 121 respondentů. Tvořilo ho 92 žen, což je 76,03 % a 29 mužů, které tvoří 23,97 % respondentů.

Graf č. 2 Věkové rozložení respondentů

Zdroj: vlastní

V grafu č. 2 je znázorněn věk respondentů. Byla získána odpověď od všech 121 respondentů. Největší zastoupení měla věková kategorie „18-30 let“, která měla 95 respondentů, což činilo 78,51 %. V druhé věkové kategorii „41-50 let“ odpovědělo 12 respondentů, což bylo 9,92 %. Třetí věkovou kategorií „31-40 let“ tvořilo 8 respondentů (6,61 %). Nejméně početnými skupinami byly věkové kategorie „51-60 let“, na kterou odpovědělo pouze 5 respondentů (4,13 %) a věkovou kategorií „61 a více let“, která byla zastoupena jen jedním respondentem (0,83 %).

Tabulka č. 1 Tabulka transformačních kroků

Hlavní cíl (HC)	Dílčí cíle (DC)	Tazatelské otázky (TO)
<p>HC:</p> <p>Zjistit, jaké má česká veřejnost zkušenosti, postoje a informace na problematiku domácímu násilí na mužích</p>	<p>DC 1:</p> <p>Zjistit, jaké má veřejnost zkušenosti s problematikou domácího násilí na mužích</p>	<p>TO 3: Měl/a jste se ve svém okolí zkušenost s domácím násilím na muži?</p> <p>TO 4: S jakým druhem násilí se muži setkávají (mají zkušenost)?</p>
	<p>DC 2:</p> <p>Zjistit, jak veřejnost vnímá domácí násilí na mužích</p>	<p>TO 5: Kdo se stává podle vašeho názoru obětí domácího násilí?</p> <p>TO 6: Myslíte si, že problematika domácího na mužích je stejně závažná jako násilí na jiných obětech domácího násilí?</p> <p>TO 7: Pokud byste zjistil/a, že muž ve vašem okolí je obětí domácího násilí</p> <p>TO 8: Kolik procent mužů je vystaveno domácímu násilí?</p>
	<p>DC 3:</p> <p>Zjistit, zda je veřejnost informovaná, jaké existují instituce, které se zabývají odborným poradenstvím domácího násilí páchaného na mužích</p>	<p>TO 9: Jaké instituce nebo organizace zabývající pomocí mužům při domácím násilí znáte?</p> <p>TO 10: Jaké formy pomoci jim organizace poskytují?</p>

Zdroj: vlastní

4.4 Analýza výsledků

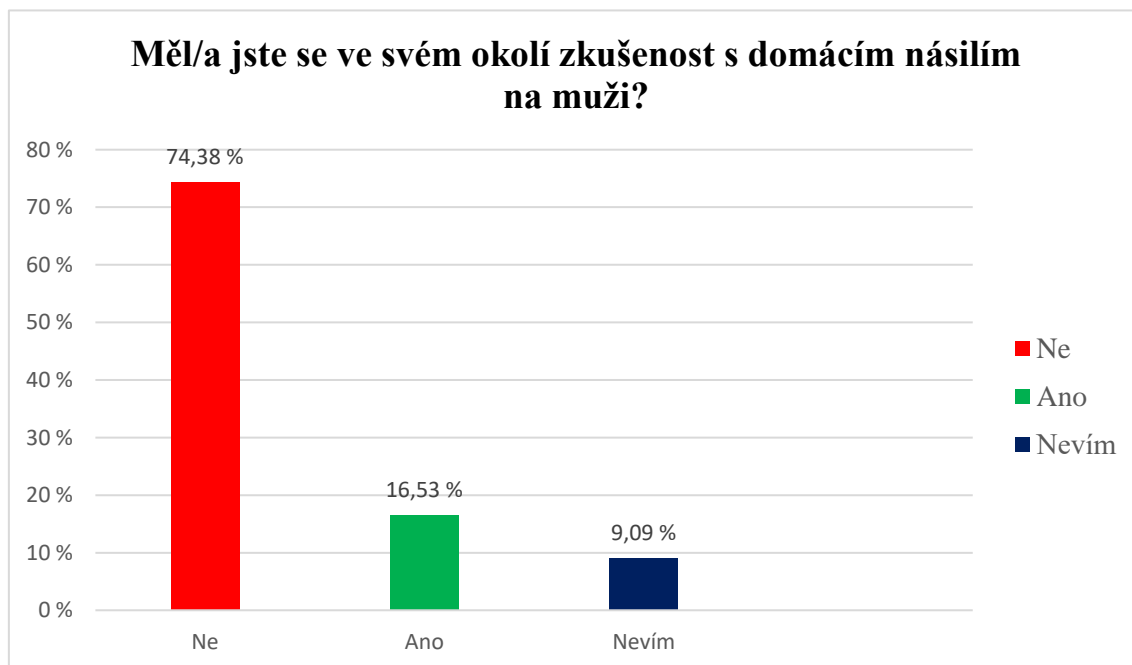
Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjistit, jaké má česká veřejnost zkušenosti, postoje a informace na problematiku domácího násilí na mužích. K naplnění hlavního byly definovány tři dílčí cíle.

DC č. 1: Zjistit, jaké má veřejnost zkušenosti s problematikou domácího násilí na mužích

Prvním dílčím cílem jsem se snažila zjistit, jestli má veřejnost nějakou zkušenost s domácím násilím na muži. Současně jsem se snažila zjistit s jakým druhem násilí se setkávají. K naplnění tohoto cíle vedly následující dvě položené otázky.

Otázka č. 3 - Měl/a jste se ve svém okolí zkušenost s domácím násilím na muži?

Otázka č. 3 „Měl/a jste ve svém okolí zkušenost s domácím násilím na mužích?“ byla uzavřená. Bylo možné uvést pouze jednu možnost a odpovědělo na ni všech 121 dotazovaných osob.

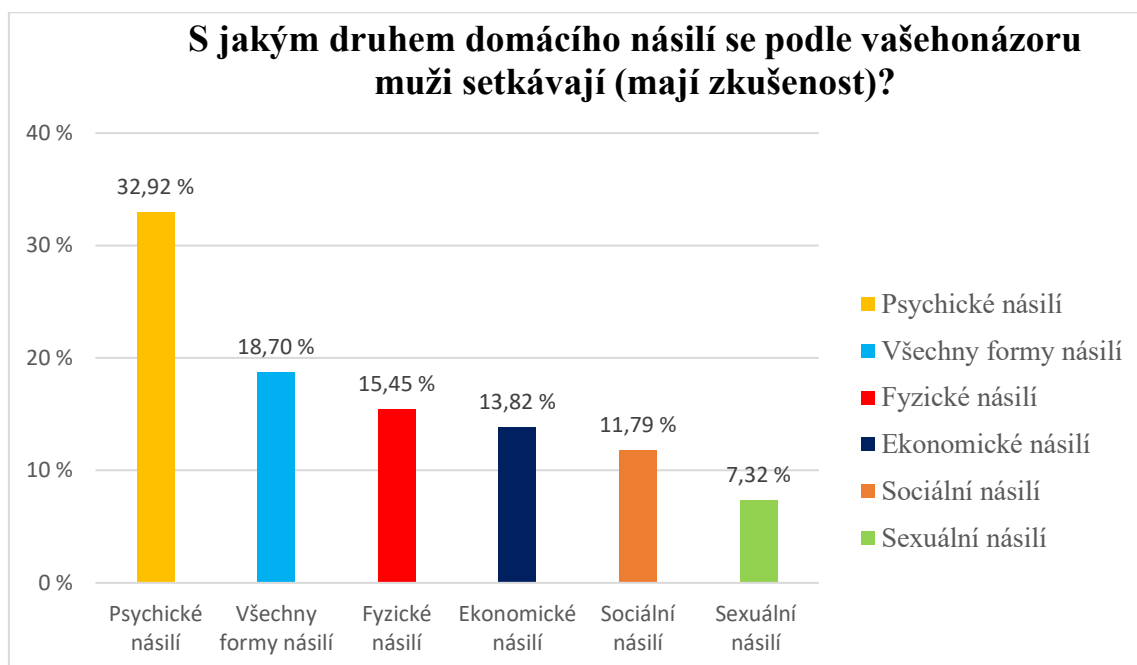
Graf č. 3 Zkušenosti s domácím násilím

Zdroj: vlastní

Třetí graf zkoumá zkušenost respondentů s domácím násilím na muži. Žádnou zkušenost ve svém okolí nemá 90 respondentů (74,38 %), naopak zkušenost má 20 respondentů (16,53 %). Variantu nevím zvolilo 11 respondentů (9,09 %).

Otázka č. 4 - S jakým druhem domácího násilí se podle vašeho názoru muži setkávají (mají zkušenost)?

Otázka č. 4 „S jakým druhem domácího násilí se podle vašeho názoru muži setkávají (mají zkušenost)?“ byla uzavřená. Respondenti mohli uvést více odpovědí, celkově jich bylo 246.

Graf č. 4 Druhy domácího násilí na mužích

Zdroj: vlastní

V grafu č. 4 se ptáme na druh násilí, se kterým se muži setkávají. Na položenou otázku 81 respondentů (32,92 %) uvedlo jako nejčastější „psychické násilí“. Dále „všechny formy násilí“, které zvolilo 46 dotazovaných osob (18,70 %). Následujícími formami, se kterými se respondenti setkali je „fyzické násilí“ 38 (15,45 %), „ekonomické násilí“ 34 (13,82 %), „sociální násilí“ 29 (11,79 %). Nejmenší zastoupení dle odpovědí respondentů má „sexuální násilí“ 18 (7,32 %).

Shrnutí DC č. 1

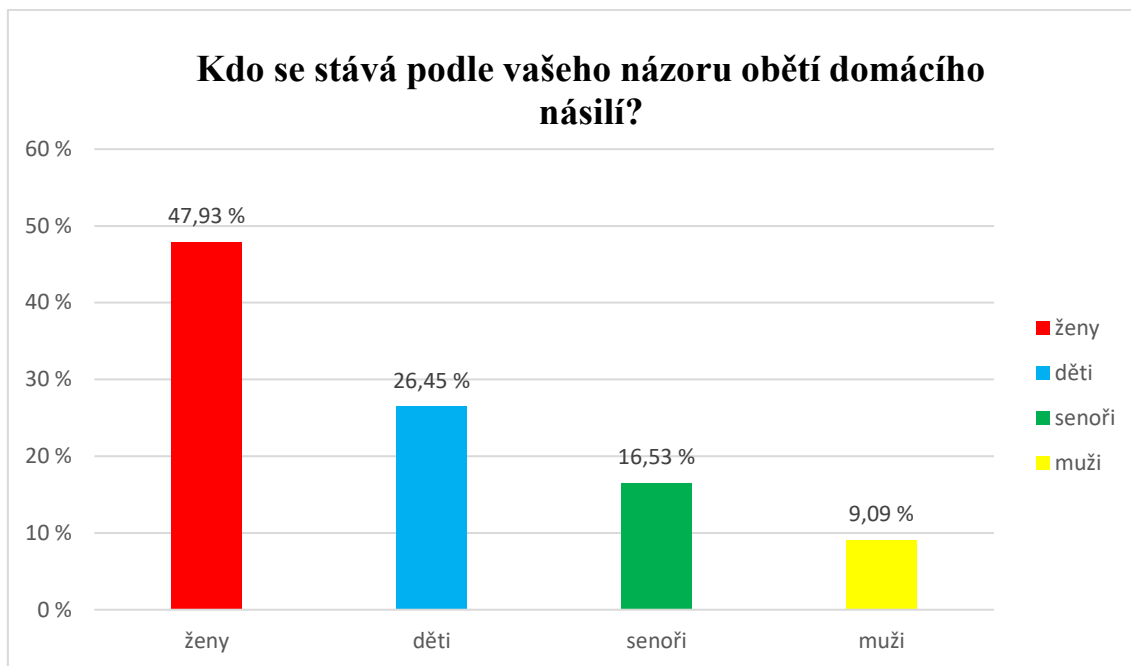
Ze zjištěných výsledků vyplývá, že téměř tři čtvrtiny respondentů nemá žádnou zkušenost s domácím násilím na muži. Má to zřejmě souvislost s tím, že se muži za oběť násilí nepokládají, mají strach z prozrazení, proto se jejich okolí o násilí obvykle nedozví. Dále byla ve výzkumu položena otázka na druh násilí, se kterým mají muži zkušenost. Podle názoru odpovídajících je to „psychologické násilí“, které je uvedené i v literatuře jako nejčastější forma týrání. Jako další nejčastější forma násilí byla zvolena varianta „všechny formy násilí“. Většina obětí je opravdu vystavena několika formám násilí současně.

DC č. 2: Zjistit, jak veřejnost vnímá domácí násilí na mužích

Druhým dílčím cílem jsem se snažila zjistit, kdo se stává obětí domácího násilí. Dále jsem zjišťovala, jak respondenti vnímají závažnost násilí na mužích. Jestli ho pokládají za stejně závažné jako násilí na jiných obětech domácího násilí. Následně jsem si stanovila zjistit, jak by se okolí zachovalo, kdyby se stal muž obětí domácího násilí. S tím souvisí následující otázka, která zjišťuje, kolik procent mužů je vystaveno násilí. K naplnění druhého dílčího cíle vedly čtyři položené otázky.

Otázka č. 5 - Kdo se stává podle vašeho názoru obětí domácího násilí?

Otázka č. 5 „*Kdo se stává podle vašeho názoru obětí domácího násilí?*“ byla uzavřená. Respondenti mohli volit pouze jednu možnost. Na položenou otázku odpovědělo všech 121 respondentů.

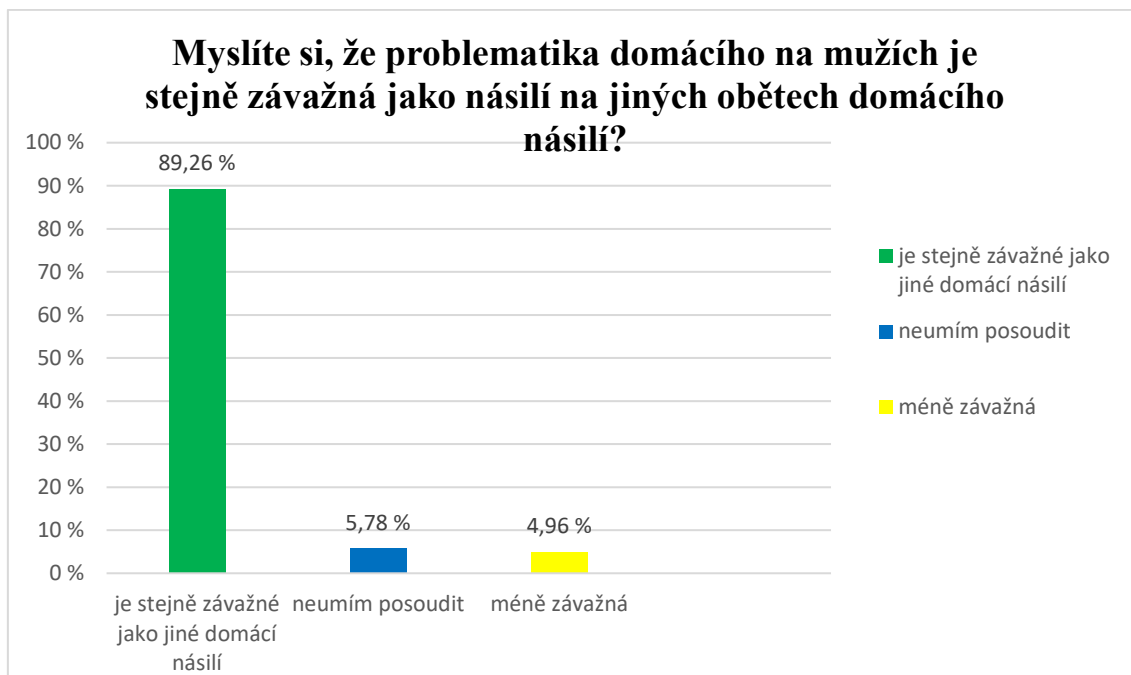
Graf č. 5 Oběti domácího násilí

Zdroj: vlastní

Graf č. 5 znázorňuje, kdo se stává obětí domácího násilí. Nejčastěji se obětí stávají „ženy“ uvedlo 58 respondentů (47,93 %). Druhou nejčastější obětí jsou „děti“, které vybralo 32 respondentů (26,45 %). Následující obětí DN jsou „senioři“, kde tuto možnost zvolilo 20 z dotazovaných osob (16,53 %). Odpověď „muži“ byla volena 11 respondenty (9,09 %).

Otázka č. 6 - Myslíte si, že problematika domácího násilí na mužích je stejně závažná jako násilí na jiných obětech domácího násilí?

Otázka č. 6 „Myslíte si, že problematika domácího násilí na mužích je stejně závažná jako násilí na jiných obětech domácího násilí?“ byla uzavřená. Respondenti mohli zvolit pouze jednu odpověď. Otázku zodpovědělo všech 121 dotazovaných osob.

Graf č. 6 Závažnost DN na mužích

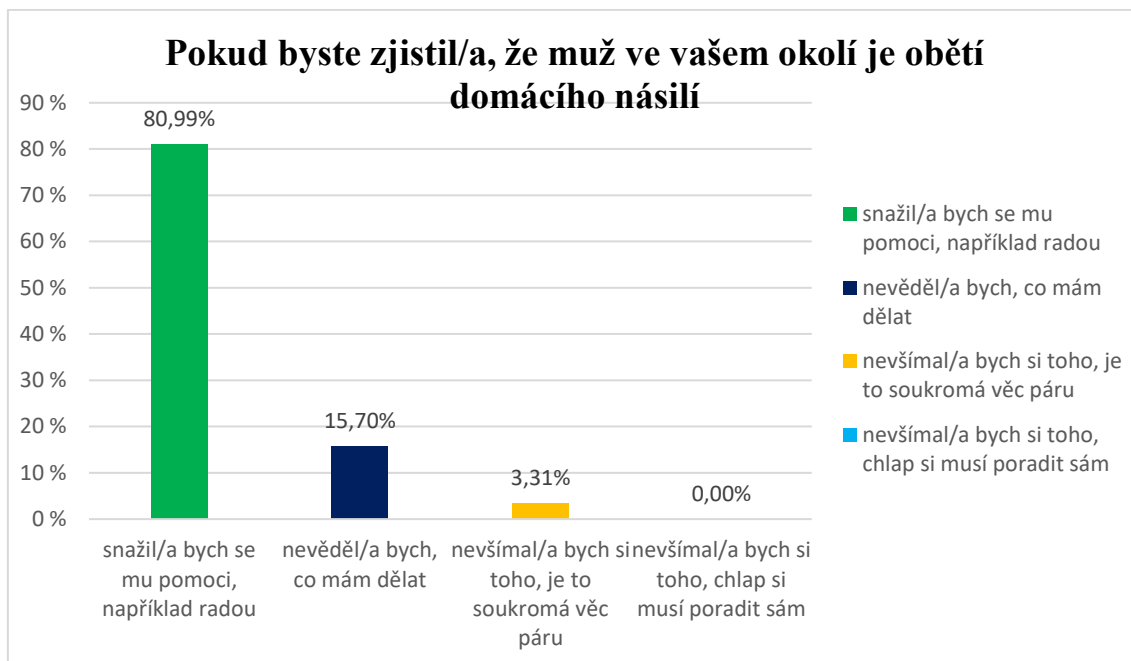
Zdroj: vlastní

V grafu č. 6 se ptáme respondentů na závažnost domácího násilí na mužích. „Násilí na mužích je stejně závažné jako jiné domácí násilí“ si zvolilo 108 respondentů (89,26 %). Variantu „neumím posoudit“ si vybralo 7 respondentů (5,78 %). Nejmenší zastoupení má varianta „méně závažná“, kterou volilo 6 dotazovaných osob (4,96 %).

Otázka č. 7 - Pokud byste zjistil/a, že muž ve vašem okolí je obětí domácího násilí

Otázka č. 7 „Pokud byste zjistil/a, že muž ve vašem okolí je obětí domácího násilí“ byla uzavřená. Na výše uvedenou otázku odpovědělo všech 121 respondentů a měli na výběr pouze jednu možnost.

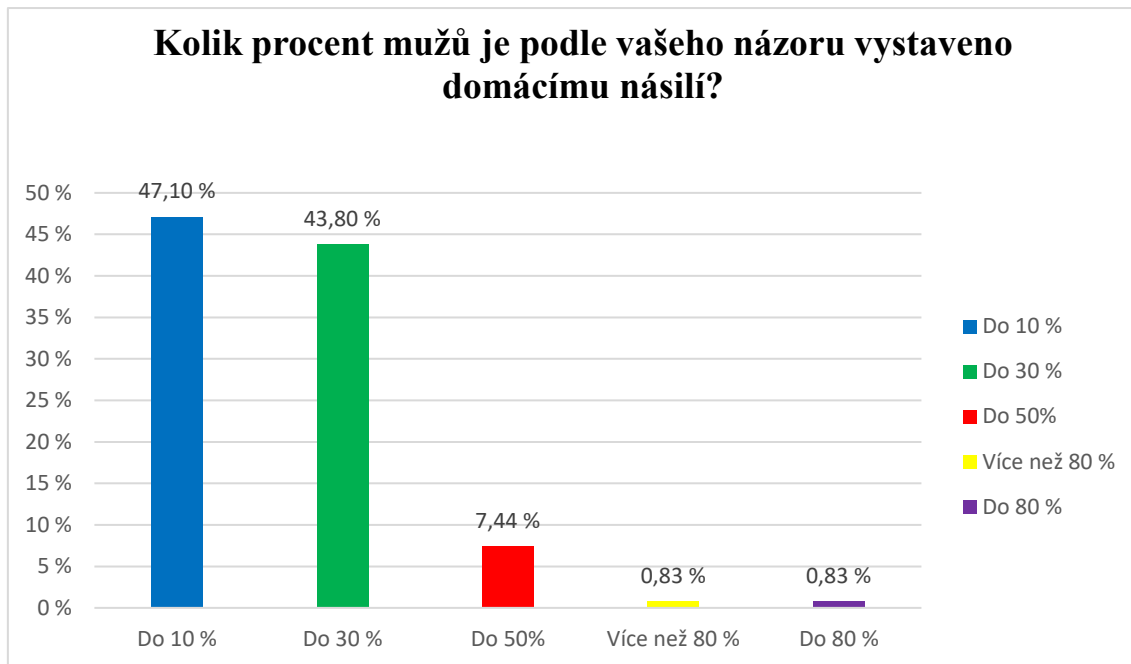
Graf č. 7 Zachování veřejnosti při DN

Zdroj: vlastní

V otázce číslo sedm zjistíme, jak by se okolí zachovalo, kdyby se stal obětí domácího násilí muž. Odpověď „snažil/a bych se mu pomoci, například radou“ vybralo 98 respondentů (80,99 %). Na druhou variantu „nevěděl/a bych, co mám dělat“ odpovědělo 19 dotazovaných osob (15,70 %). „Nevšímal/a bych si toho, je to soukromá věc páru“ byly získány 4 odpovědi (3,31 %). Variantu „nevšímal/a bych si toho, chlap si musí poradit sám“ ne zvolil žádný z respondentů.

Otázka č. 8 - Kolik procent mužů je podle vašeho názoru vystaveno domácímu násilí?

Otázka č. 8 „Kolik procent mužů je podle vašeho názoru vystaveno domácímu násilí?“ byla uzavřená. Na položenou otázku odpovědělo všech 121 dotazovaných osob a mohli vybrat pouze jednu odpověď.

Graf č. 8 Procentní míra vystavení DN

Zdroj: vlastní

Cílem otázky číslo osm bylo zjistit, kolik procent mužů je vystaveno domácímu násilí. Nejčastější odpověď byla „Do 10 %“ a vybralo ji 57 respondentů (47,10 %). Variantu „Do 30 %“ zvolilo 53 dotazovaných osob (43,80 %). Na následující možnost „Do 50 %“ přišla odpověď od 9 respondentů (7,44 %). Nejmenší zastoupení měly dvě poslední kategorie. V kategorii „Více než 80 %“ odpověděl jeden respondent (0,83 %), kategorie „Do 80 %“ byla také zastoupena pouze jednou odpovědí (0,83 %).

Shrnutí DC č. 2

Podle výsledků výzkumu se obětí domácího násilí stávají nejčastěji ženy, což uvedla téměř polovina respondentů. Tuto skutečnost potvrzují i dosud uveřejněné statistiky, které uvádějí ženu jako nejčastější oběť násilí. Muže v roli oběti zvolilo necelých deset procent dotazovaných osob. Dle odpovědí respondentů si 90 % z nich myslí, že domácí násilí na mužích je stejně závažné jako na jiných obětech. Podobně odpovídali na otázku co by udělali, kdyby se muž v jejich okolí se stal obětí násilí. Nejčastější odpověď na otázku byla, že by se mužům snažila pomoci radou. Následující otázka zkoumala, kolik procent

mužů je vystaveno domácímu násilí. Nejvíce zvolilo odpověď méně než 10 %. Podle statistik publikovaných výzkumů je muž vystaven násilí asi v 5 %.

DC č. 3: Zjistit, zda je veřejnost informovaná, jaké existují instituce, které se zabývají odborným poradenstvím domácího násilí páchaného na mužích

Třetím dílčím cílem jsem se snažila zjistit, zda je veřejnost informovaná, jaké existují instituce, které se zabývají odborným poradenstvím domácího násilí páchaného na mužích a jaké formy pomoci jim mohou poskytnout. K naplnění tohoto dílčího cíle byly stanoveny dvě položené otázky.

Otázka č. 9 - Jaké instituce nebo organizace zabývající se pomocí mužům při domácím násilí znáte?

Cílem této otázky bylo zjistit, které organizace pomáhající mužům veřejnost zná. Tato otázka byla otevřená, proto respondenti uvedli i více možností. Celkový počet odpovědí byl 131. Největší zastoupení měly tyto odpovědi: „Neznám“ uvedlo 88 (67,20 %), „Bílý kruh bezpečí“ 13 (9,92 %), „Intervenční centrum“ 6 (4,58 %), „Policie“ 5 (3,82 %), „Linka bezpečí“ 5 (3,82 %), „Linka důvěry“ 2 (1,53 %), „Život 90“ 2 (1,53 %).

Respondenti uváděli i jiné odpovědi na položenou otázku: „Konsent“ 1 (0,76 %), „Domacinasili.cz“ 1 (0,76 %), „Centrum nové naděje“ 1 (0,76 %), „Krizové centrum“ 1 (0,76 %), „Manželská a rodinná poradna“ 1 (0,76 %), „Acorus“ 1 (0,76 %), „Člověk v tísni“ 1 (0,76 %), „Psycholog“ 1 (0,76 %), „Persefona“ 1 (0,76 %), „Diakonie“ 1 (0,76 %).

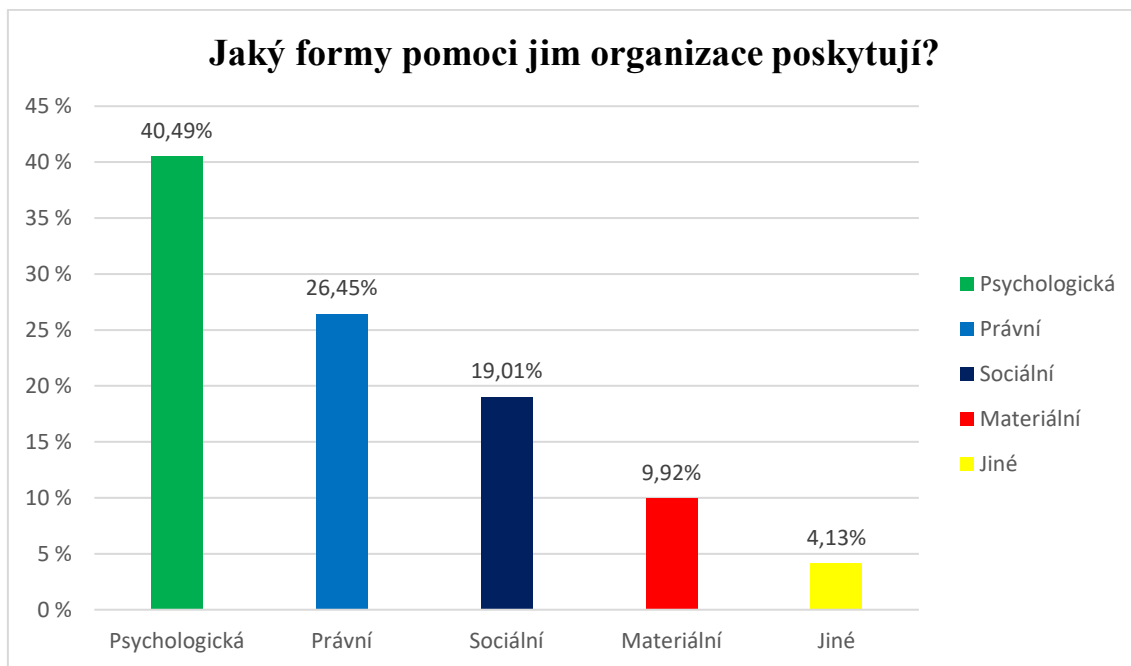
Tabulka č. 2 Organizace zabývající se pomocí mužům při domácím násilí

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Neznám	88	67,20 %
Bílý kruh bezpečí	13	9,92 %
Intervenční centrum	6	4,58 %
Policie	5	3,82 %
Linka bezpečí	5	3,82 %
Linka důvěry	2	1,53 %
Život 90	2	1,53 %
Konsent	1	0,76 %
Domacinasili.cz	1	0,76 %
Centrum nové naděje	1	0,76 %
Krizové centrum	1	0,76 %
Manželská a rodinná poradna	1	0,76 %
Acorus	1	0,76 %
Člověk v tísni	1	0,76 %
Psycholog	1	0,76 %
Persefona	1	0,76 %
Diakonie	1	0,76 %

Zdroj: vlastní

Otázka č. 10 - Jaký formy pomoci jim organizace poskytují?

Otázka č. 10 „*Jaké formy pomoci jim organizace poskytují?*“ byla uzavřená. Na uvedenou otázku odpovědělo všech 121 respondentů. Respondenti měli na výběr pouze jednu možnost.

Graf č. 10 Formy pomoci

Zdroj: vlastní

Graf č. 10 znázorňuje formy pomoci, které organizace poskytují. Nejčastější poskytovanou pomocí je „Psychologická“, kterou uvedlo 49 dotazovaných osob (40,49 %). Následujícími formami, které respondenti volili jsou „Právní“ 32 (26,45 %), „Sociální“ 23 (19,01 %), „Materiální“ 12 (9,92 %). Nejmenší zastoupení dle odpovědi respondentů měla odpověď „Jiné“, kterou zvolilo 5 dotazovaných osob (4,13 %).

Shrnutí DC č. 3

Pro zjišťování informovanosti o pomoci mužům při domácím násilím byly respondentům položeny dvě otázky na danou problematiku. Většina respondentů (67,20 %) na položenou otázku, zda znají organizace poskytující pomoc mužům, odpověděla, že žádné neznají. Pokud nějakou organizaci respondenti uvedli, nejčastěji zmiňovali organizace Bílý kruh bezpečí a Intervenční centrum. Na následující otázku týkající se forem poskytované pomoci, nejvíce uváděnou odpovědí byla psychologická pomoc.

4.5 Souhrnné vyhodnocení výzkumné části

Cílem výzkumné části bylo zjistit, jaké má česká veřejnost zkušenosti, postoje a informace na problematiku domácímu násilí na mužích. Výsledky jednotlivých dílčích cílů poskytly informace o tom, jaké má veřejnost zkušenosti s domácím násilím na mužích, jak vnímá muže jako oběť domácího násilí a jakou pomoc jim může společnost nabídnout. Z výzkumu vyplynulo, že většina veřejnosti nemá zkušenost s násilím na mužích, což má souvislost s tím, že je za oběť ani nepokládají. Přesto veřejnost vnímá domácí násilí na všech obětech jako závažné a snažila by se jim poradit, co mají dělat. Při výzkumném šetření se ukázalo, že veřejnost má povědomí pouze o těch organizacích, které nějakým způsobem svou organizaci propagují a veřejnost jejich činnost zná. Příkladem může být Bílý kruh bezpečí nebo Linka bezpečí. Přestože veřejnost tyto organizace nezná, mají nezastupitelné místo v pomoci mužům v jejich situaci.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jaké má česká veřejnost zkušenosti, postoje a informace na problematiku domácímu násilí na mužích. Prostřednictvím dotazníků byly pokládány otázky, které zjišťovaly názory veřejnosti na dané téma. Podle výsledků výzkumu se většina dotazovaných s domácím násilím na muži nesetkala. Můžeme posuzovat na základě uveřejněných statistik, které potvrzují jako nejčastější oběti násilí ženy, což také potvrdil můj výzkum. Překvapily mě názory veřejnosti na závažnost násilí na mužích, kdy ho většina veřejnosti pokládá za stejné závažné jako na jiných obětech. Každý z nás se může objevit v roli oběti domácího násilí. Veřejnost se snaží lidem ve svém okolí pomáhat, i v případě, že se obětí násilí stávají muži. Jsem ráda, že nezavíráme oči předtím, co se děje kolem nás.

Podle výsledků z provedeného výzkumu je zřejmé, že česká veřejnost nemá dostatečný přehled o organizacích, které mohou poskytovat odbornou pomoc mužům, kteří se stanou obětí domácího násilí. Dle mého názoru je důležité, aby veřejnost měla dostatek informací o této problematice. Doporučila bych, o této problematice více diskutovat se studenty středních i vysokých škol prostřednictvím přednášek. Přiblížit problém domácího násilí především v médiích, například ve zpravodajských relacích. Organizace zaměřené na domácí násilí by se měly podílet na distribuci letáků do škol, aby o nabídce jejich pomoci byla informována široká veřejnost.

Myslím si, že česká veřejnost stále vnímá domácí násilí jako závažný problém, ale dochází k postupným změnám oproti tomu, jak na něho bylo nahlíženo ještě před několika lety. Doufám, že lidé přestanou věřit zažitým mýtům a předsudkům, které jim brání vyhledat potřebnou pomoc.

Použitá literatura

Acorus [online]. Acorus, © 2022 [26.04.2022]. Dostupné z: <http://www.acorus.cz/>

Bednářová, Zdeňka et al. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Argus, 2009. ISBN 978-80-254-5422-0

Bílý kruh bezpečí [online]. Bílý kruh bezpečí, © 2022 [26.04.2022]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/>

Buriánek, Jiří et al. *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-914-6

Buriánek, Jiří, Simona Pikálková a Zuzana Podaná. *Násilí na mužích: sonda do zákoutí partnerských vztahů*. 1. vydání. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. ISBN 978-80-7308-545-2

Buskotte, Andrea. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1786-6

Čech, Ondřej et al. *Domácí násilí z pohledu pracovníků v oblasti sociálních služeb*. 1. vydání. České Budějovice: THEIA – OBČANSKÉ SDRUŽENÍ, 2011. ISBN 978-80-904854-0-2

Cimrmannová, Tereza a kol. *Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu: aplikace v kontextu rodinného násilí*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2205-7

Conwayová, Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potencionální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. 1. vydání. Praha: Albatros nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-00-01550-7

Čírtková, Ludmila. *Domácí násilí: nebezpečné rodinné vztahy ve 21. století*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-806-8

Čírtková, Ludmila, Petra Vitoušová a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2014-2

Čuhelová, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-575-0

Disman, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0139-7

Gavora, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Pito, 2000. ISBN 80-85931-79-6

Hendl, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2

Huňková, Markéta a Jiřina Voňková. *Domácí násilí v ČR z pohledu práva: efektivnost právních norem ČR posuzovaná vzhledem k cíli ochrany společnosti před domácím násilím*. Stráž pod Ralskem: Justiční akademie ČR, 2004. ISBN 80-239-6230-2

Kolektiv autorů. *Za Istanbul: domácí násilí a vybraná témata z oblasti genderově podmíněného násilí*. 1. vydání. Praha: Český svaz žen z.s., 2016. ISBN 978-80-87227-04-6

Kotková, Martina. *Domácí násilí v kontextu rodiny a práce*. 1. vydání. Brno: Spondea, 2014. ISBN 978-80-254-8499-9

Králičková, Zdeňka et al. *Právo proti domácímu násilí*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-381-3

Matoušek, Oldřich. *Slovník sociální práce*. 2. vydání. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-368-0

Matoušek, Oldřich, Pavla Kodymová a Jana Koláčková. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. 2. vydání. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-818-0

Paprsteinová, Lucie, Jiřina Navrátilová a Libor Botek. *Domácí násilí: příručka (nejen) pro pastorační pracovníky*. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2019. ISBN 978-80-7566-149-4

Pelikán, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-7184-569-0

Persefona [online]. Persefona, © 2022 [26.04.2022]. Dostupné z: <https://www.persefona.cz/>

Stočasová Veronika a David Čáp. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládnutí vzteku, agrese a násilných projevů*. 1. vydání. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1

Střílková, Patricie a Marek Fryšták. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-020-0

Ševčík, Drahomír, Naděžda Špatenková a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2

Špatenková, Naděžda a kol. *Krizová intervence pro praxi*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0586-9

Topinka Daniel. *Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu: základní fakta a výsledky*. SocioFactor: Ostrava, 2016. ISBN 978-80-906615-0-9

Úlehlová, Dagmar a kol. *Problematika domácího násilí pro zdravotnické pracovníky*. Brno: Sponce – Intervenční centrum, 2009. ISBN 978-80-7013-502-0

Voňková, Jiřina, Markéta Huňková a kol. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha: proFem, 2004. ISBN 80-239-2106-1

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník

Seznam příloh tabulek

Tabulka č. 1 Tabulka transformačních kroků	35
Tabulka č. 2 Organizace zabývající se pomocí mužům při domácím násilí	44

Seznam příloh grafů

Graf č. 1 Pohlaví	33
Graf č. 2 Věkové rozložení respondentů.....	33
Graf č. 3 Zkušenosti s domácím násilím.....	36
Graf č. 4 Druhy domácího násilí na mužích.....	37
Graf č. 5 Oběti domácího násilí.....	39
Graf č. 6 Závažnost DN na mužích.....	40
Graf č. 7 Zachování veřejnosti při DN.....	41
Graf č. 8 Procentní míra vystavení DN.....	42
Graf č. 10 Formy pomoci.....	45

Příloha 1: Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Jana Flegrová a jsem studentkou oboru Sociální politika a sociální práce na Univerzitě Hradec Králové. Chtěla bych Vás požádat o pomoc při vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na téma Názor veřejnosti na domácí násilí na mužích. Dotazník je anonymní a údaje z něho budou sloužit pouze pro účely této práce.

Předem děkuji za vyplnění dotazníku a čas, který jste věnovali jeho vyplnění.

1. Pohlaví (vyberte jednu odpověď)

- Muž
- Žena

2. Věk (vyberte jednu odpověď)

- 18-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61 a více

3. Měl/a jste se ve svém okolí zkušenost s domácím násilím na muži? (vyberte jednu odpověď)

- Ano
- Ne
- Nevím

4. S jakým druhem domácího násilí se podle vašeho názoru muži setkávají (mají zkušenost)? (vyberte jednu nebo více odpovědí)

- Fyzické násilí
- Psychické násilí
- Sexuální násilí
- Sociální násilí
- Ekonomické násilí
- Všechny formy násilí

5. Kdo se stává podle vašeho názoru obětí domácího násilí? (vyberte jednu odpověď)

- Muži
- Ženy
- Děti
- Senioři

6. Myslíte si, že problematika domácího násilí na mužích je stejně závažná jako násilí na jiných obětech domácího násilí? (vyberte jednu odpověď)
- stejně závažná jako jiné domácí násilí
  - méně závažná
  - neumím posoudit
7. Pokud byste zjistil/a, že muž ve vašem okolí je obětí domácího násilí (vyberte jednu odpověď)
- snažil/a bych se mu pomoci, například radou
  - nevšiml/a bych si toho, je to soukromá věc páru
  - nevšiml/a bych si toho, chlap si musí poradit
  - nevěděl/a bych, co mám dělat
8. Kolik procent mužů je podle vašeho názoru vystaveno domácímu násilí? (vyberte jednu odpověď)
- Do 10 %
  - Do 30 %
  - Do 50 %
  - Do 80 %
  - Více než 80 %
9. Jaké instituce nebo organizace zabývající se pomocí mužům při domácím násilí znáte?
10. Jaké formy pomoci jim organizace poskytují? (vyberte jednu odpověď)
- Psychologická
  - Sociální
  - Právní
  - Materiální
  - Jiné